

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2013/32/ES

2013 m. birželio 26 d.

dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (nauja redakcija)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies d punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

(1) 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvoje 2005/85/EB, nustatančioje būtiniausias reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos ⁽³⁾, reikia padaryti pakeitimų. Dėl aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

(2) bendra prieglobsčio politika, įskaitant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, yra Europos Sąjungos tikslo laipsniškai sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kuri būtų atvira tiems, kurie dėl susiklosčiusių aplinkybių teisėtai ieško apsaugos Sąjungoje, neatskiriama dalis. Tokia politika turėtų būti vykdoma valstybėms narėms laikantis solidarumo principo ir teisingai dalijantis atsakomybę, įskaitant ir su ja susijusią finansinę naštą;

(3) 1999 m. spalio 15 ir 16 d. Tamyperėje įvykusiame specialiaame Europos Vadovų Tarybos susitikime susitarta imtis kurti bendrą Europos prieglobsčio sistemą, pagrįstą visapusišku ir nuodugniu 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu (toliau – Ženevos konvencija), taikymu, patvirtinant negrąžinimo principą ir užtikrinant, kad nė vienas asmuo nebūtų grąžinamas persekioti;

(4) Tamyperės išvadose numatyta, kad į bendrą Europos prieglobsčio sistemą artimiausiu metu turėtų būti įtraukti bendri reikalavimai dėl sąžiningos ir veiksmingos prieglobsčio suteikimo tvarkos valstybėse narėse, o ilgainiui ir Sąjungos taisyklės, pagal kurias būtų sukurta bendra prieglobsčio suteikimo tvarka Sąjungoje;

(5) pirmasis bendros Europos prieglobsčio sistemos etapas įgyvendintas priėmus atitinkamus Sutartyse numatytus teisinius dokumentus, įskaitant Direktyvą 2005/85/EB, kuri buvo pirmoji su prieglobsčio suteikimo tvarka susijusi priemonė;

(6) 2004 m. lapkričio 4 d. Europos Vadovų Taryba susitikime priėmė Hagos programą, kurioje nustatyti 2005–2010 m. įgyvendintini laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės tikslai. Hagos programoje Europos Komisija raginama užbaigti vertinti pirmojo etapo teisinius dokumentus ir pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai antrojo etapo dokumentus bei priemones. Pagal Hagos programą tikslas, kurio reikia siekti kuriant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, - bendra prieglobsčio suteikimo tvarka ir vienodas visoje Sąjungoje pripažįstamas statusas;

(7) 2008 m. spalio 16 d. priimtame Europos imigracijos ir prieglobsčio pakte Europos Vadovų Taryba pažymėjo, kad tarp valstybių narių tebėra didelių skirtumų, susijusių su apsaugos suteikimu, ir paragino imtis naujų iniciatyvų, įskaitant vienos prieglobsčio tvarkos, kuri aprėptų bendras garantijas, sukūrimą, kad būtų baigta kurti Hagos programoje numatyta bendra Europos prieglobsčio sistema;

⁽¹⁾ OL C 24, 2012 1 28, p. 79.

⁽²⁾ 2011 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 296 E, 2012 10 2, p. 184) ir 2013 m. birželio 6 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2013 m. birželio 10 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL L 326, 2005 12 13, p. 13.

- (8) 2009 m. gruodžio 10–11 d. Europos Vadovų Taryba susitikime priėmė Stokholmo programą, kurioje pakartotoje įsipareigojimą ne vėliau kaip 2012 m. sukurti bendrą apsaugos ir solidarumo erdvę, grindžiamą bendra prieglobsčio suteikimo tvarka ir vienodu asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, statusu, taip pat aukštais apsaugos standartais ir sąžiningomis bei veiksmingomis procedūromis. Stokholmo programoje patvirtinta, kad žmonėms, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, privalo būti užtikrinta galimybė naudotis teisiškai saugiomis ir veiksmingomis prieglobsčio procedūromis. Pagal Stokholmo programą asmenims turėtų būti taikomos vienodos procesinės priemonės ir vienodos statuso nustatymo sąlygos, neatsižvelgiant į valstybę narę, kurioje pateiktas jų tarptautinės apsaugos prašymas. Siekiama vienodai nagrinėti panašius atvejus, kad rezultatai būtų vienodi;
- (9) siekiant tinkamai paremti su bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimo antruoju etapu nustatytų reikalavimų įgyvendinimu susijusias valstybių narių – visų pirma tų, kurių prieglobsčio sistemas slepia konkreti neproporcinga našta dėl jų geografinės ar demografinės padėties, – pastangas, reikia sutelkti Europos pabėgėlių fondo ir Europos prieglobsčio paramos biuro (toliau – EPPB) išteklius;
- (10) įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės turėtų atsižvelgti į atitinkamas EPPB parengtas gaires;
- (11) siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai ir veiksmingai įvertinami prašytojų tarptautinės apsaugos poreikiai, kaip apibrėžta 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų⁽¹⁾, Sąjungos tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos sistema turėtų būti pagrįsta vienos tvarkos principu;
- (12) pagrindinis šios direktyvos tikslas – nustatyti papildomus tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse reikalavimus, siekiant Sąjungoje sukurti bendrą prieglobsčio suteikimo tvarką;
- (13) tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką reglamentuojančių taisyklių suderinimas turėtų padėti apriboti tarptautinės apsaugos prašytojų pakartotinį judėjimą tarp valstybių narių tais atvejais, kai tokį judėjimą lemia teisinių sistemų skirtumai, ir sukurti lygiavertes Direktyvos 2011/95/ES taikymo sąlygas valstybėse narėse;
- (14) valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė nustatyti ar toliau taikyti palankesnes nuostatas trečiosios šalies piliečiams arba asmenims be pilietybės, kurie valstybės narės prašo tarptautinės apsaugos, kai toks prašymas suprantamas taip, jog jis grindžiamas atitinkamo asmens tarptautinės apsaugos, kaip apibrėžta Direktyvoje 2011/95/ES, poreikiu;
- (15) dėl asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, valstybėms narėms nustatomos pareigos pagal tarptautinės teisės dokumentus, kurių šalys jos yra;
- (16) būtina, kad sprendimai dėl visų tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami remiantis faktais ir, visų pirma, kad juos priimtų institucijos, kurių darbuotojai turi tinkamų žinių ar yra tinkamai parengti tarptautinės apsaugos klausimais;
- (17) siekiant užtikrinti, kad tarptautinės apsaugos prašymai būtų nagrinėjami ir sprendimai dėl jų būtų priimami objektyviai ir nešališkai, būtina, kad šioje direktyvoje numatytais procedūromis besivadovaujantys specialistai vykdydami savo veiklą deramai laikytųsi taikytinų etikos principų;
- (18) tiek valstybės narės, tiek tarptautinės apsaugos prašytojai yra suinteresuoti, kad sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami kuo skubiau, nedarant poveikio tinkamo ir išsamaus nagrinėjimo atlikimui;
- (19) siekdamas tam tikrais atvejais sutrumpinti bendrą procedūros trukmę, valstybės narės turėtų turėti lankstumo atsižvelgdamos į savo nacionalines reikmes teikti pirmenybę bet kurio prašymo nagrinėjimui kitų, anksčiau pateiktų prašymų atžvilgiu, nenukrypdomas nuo įprastai taikomų procesinių terminų, principų ir garantijų;
- (20) griežtai apibrėžtais atvejais, kai tikėtina, kad prašymas neturi pagrindo arba kyla didelių nacionalinio saugumo arba viešosios tvarkos problemų, valstybės narės turėtų galėti paspartinti nagrinėjimo procedūrą, visų pirma nustatydamos trumpesnius, bet pagrįstus, terminus tam tikriems procesiniams veiksams, nedarant poveikio tinkamam ir išsamiam nagrinėjimui ir prašytojo veiksmingai galimybei naudotis šios direktyvoje numatytais pagrindiniais principais ir garantijomis;

⁽¹⁾ OL L 337, 2011 12 20, p. 9.

- (21) prašytojui, kuris atvyko neturėdamas dokumentų arba naudojosi padirbtais dokumentais, *per se* neturėtų būti automatiškai taikomos pasienio arba paspartintos procedūros, jeigu jis gali nurodyti rimtą priežastį;
- (22) be to, atsižvelgiant į valstybių narių ir prašytojų interesus, svarbu užtikrinti, kad tarptautinės apsaugos poreikiai būtų tinkamai pripažinti jau pirmojoje instancijoje. Tuo tikslu per pirmosios instancijos procedūras prašytojams, atsižvelgiant į jų konkrečias aplinkybes, turėtų būti suteikta nemokama teisinė ir procesinė informacija. Suteikus tokią informaciją prašytojai, *inter alia*, geriau suprastų taikomą tvarką ir tai jiems padėtų geriau įvykdyti atitinkamas pareigas. Reikalavimas valstybėms narėms tokią informaciją teikti tik naudojantis kvalifikuotų teisininkų paslaugomis būtų neproporcingas. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę naudotis tinkamiausiais tokios informacijos teikimo būdais, pavyzdžiui, kad ją teiktų nevyriausybinių organizacijų, Vyriausybės institucijų specialistai arba specializuotos valstybės tarnybos;
- (23) per apeliacines procedūras prašytojams tam tikromis sąlygomis turėtų būti teikiama nemokama teisinė pagalba ir užtikrinamas atstovavimas, ir tą turėtų daryti asmenys, kurie pagal nacionalinę teisę turi kompetenciją jiems teikti šias paslaugas. Be to, visais procedūros etapais prašytojai turėtų turėti teisę savo sąskaita konsultuotis su patarėjais teisės klausimais arba patarėjais, kurie pagal nacionalinę teisę gali tą daryti arba kuriems tai yra leidžiamą;
- (24) viešosios tvarkos sąvoka, *inter alia*, gali apimti teistumą už sunkaus nusikaltimo įvykdymą;
- (25) siekiant asmenis, kuriems reikalinga apsauga, teisingai pripažinti pabėgėliais, kaip apibrėžta Ženevos konvencijos 1 straipsnyje, arba papildomą apsaugą galinčiais gauti asmenimis, kiekvienam prašytojui turėtų būti leista veiksmingai naudotis procedūromis, suteikta galimybė bendradarbiauti ir tinkamai bendrauti su kompetentingomis institucijomis, siekiant pateikti susijusius savo bylos faktus, ir turėtų būti suteiktos pakankamos procesinės garantijos pateikti savo argumentus visais procedūros etapais. Be to, pagal tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūrą paprastai turėtų būti numatyta bent: prašytojo teisė likti, kol bus priimtas sprendžiančios institucijos sprendimas; teisė naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis savo argumentams pateikti, jei jį apklausia institucijos; galimybė susisiekti su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro (toliau – JTVPK) atstovu ir organizacijomis, kurios tarptautinės apsaugos prašytojams teikia patarimus ar konsultacijas; teisė gauti atitinkamą pranešimą apie sprendimą ir to sprendimo faktines ir teises priežastis; galimybė konsultuotis su patarėju teisės klausimais ar kitu patarėju; teisė būti informuotam apie savo teisinę padėtį lemiamais procedūros etapais ta kalba, kurią jis supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti; ir – jeigu sprendimas neigiamas – teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kuria galėtų pasinaudoti teisme;
- (26) siekiant užtikrinti galimybę veiksmingai naudotis nagrinėjimo procedūra, valstybės tarnautojai, kurie pirmieji susiduria su tarptautinės apsaugos siekiančiais asmenimis, visų pirma valstybės tarnautojai, stebintys sausumos ar jūrų sienas arba vykduojantys patikrinimus kertant sieną, turėtų gauti reikiamą informaciją ir dalyvauti būtinuose mokymuose apie tai, kaip atpažinti ir tvarkyti tarptautinės apsaugos prašymus, *inter alia*, deramai atsižvelgiant į atitinkamas EPPB parengtas gaires. Valstybės tarnautojai valstybių narių teritorijoje, įskaitant pasienį, teritorinius vandenį ir tranzito zonas, esantiems trečiųjų šalių piliečiams arba asmenims be pilietybės, paprašiusiems tarptautinės apsaugos, turėtų sugebėti suteikti svarbią informaciją apie tai, kur ir kaip galima pateikti tarptautinės apsaugos prašymą. Kai tie asmenys yra valstybės narės teritoriniuose vandenyse, jie turėtų būti išlaipinami sausumoje ir jų prašymai turėtų būti nagrinėjami pagal šią direktyvą;
- (27) jeigu trečiosios šalies piliečiai ir asmenys be pilietybės, pareiškę norą prašyti tarptautinės apsaugos, paprašo tarptautinės apsaugos, jie turėtų įvykdyti šios direktyvos ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo⁽¹⁾, reikalavimus bei naudotis šiose direktyvose nustatytomis teisėmis. Tuo tikslu valstybės narės turėtų kuo greičiau registruoti tuos asmenis, kaip tarptautinės apsaugos prašytojus;
- (28) siekiant sudaryti palankias sąlygas naudotis nagrinėjimo procedūra sienos perėjimo punktuose ir sulaikymo patalpose, turėtų būti galima gauti informaciją apie galimybę prašyti tarptautinės apsaugos. Pagrindinis bendravimas, būtinas, kad kompetentingos institucijos galėtų suprasti, ar asmenys pareiškia pageidavimą prašyti tarptautinės apsaugos, turėtų būti užtikrintas naudojant vertimą žodžiu;
- (29) kai kuriems prašytojams gali reikėti specialių procesinių garantijų, *inter alia*, dėl jų amžiaus, lyties, lytinės orientacijos, lytinės tapatybės, neigalumo, sunkios ligos, psichikos sutrikimų arba kankinimo, žaginimo ar kitokio rimto pobūdžio psichologinio, fizinio ar seksualinio smurto pasekmių. Valstybės narės turėtų stengtis, kad prieš priimanč pirmosios instancijos sprendimą būtų

(1) Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 96

- nustatyti prašytojai, kuriems reikia specialių procesinių garantijų. Tiems prašytojams turėtų būti suteikta tinkama parama, be kita ko, skirta pakankamai laiko, kad jiems būtų sudarytos sąlygos, būtinos, kad jie galėtų veiksmingai naudotis procedūromis ir pateikti reikiamą informaciją jų tarptautinės apsaugos prašymui pagrįsti;
- (30) kai prašytojui, kuriam reikia specialių procesinių garantijų, negali būti suteikta tinkama parama pagal paspartintą ar pasienio procedūrą, tokiam prašytojui tos procedūros turėtų būti netaikomos. Specialios procesinės garantijos, dėl kurių pobūdžio gali būti užkertamas kelias paspartintų ar pasienio procedūrų taikymui, taip pat turėtų reikšti, kad prašytojui teikiamos papildomos garantijos tuo atveju, kai jo apeliacija neturi automatinio stabdomojo poveikio, kad teisių gynimo priemonės jo konkrečiomis aplinkybėmis būtų veiksmingos;
- (31) nacionalinės priemonės, susijusios su kankinimo arba kito sunkaus fizinio ar psichologinio smurto, įskaitant seksualinį, požymių ir ženklų nustatymu ir patvirtinimu dokumentais per procedūras, kurioms taikoma ši direktyva, gali, *inter alia*, būti pagrįstos kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminamo elgesio ir baudimo veiksmingo tyrimo ir patvirtinimo dokumentais vadovu (Stambulo protokolu);
- (32) siekiant užtikrinti tikrą moterų ir vyrų prašytojų lygybę, nagrinėjimo procedūros turėtų būti vykdomos atsižvelgiant į lyties aspektą. Pirmiausia asmeniniai pokalbiai turėtų būti rengiami taip, kad su persekiojimu dėl lyties susijusiose bylose ir prašytojos, ir prašytojai galėtų pasakoti apie savo patirtį. Per procedūras, pagrįstas saugios trečiosios šalies, saugios kilmės šalies ar paskesnio prašymo koncepcijomis, turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į prašymų, susijusių su lytimi, sudėtingumą;
- (33) taikydamos šią direktyvą pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija) ir 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją valstybės narės visų pirma turėtų atsižvelgti į vaiko interesus. Įvertindamos vaiko interesus valstybės narės turėtų visų pirma tinkamai atsižvelgti į nepilnamečio gerovę ir socialinį vystymąsi, taip pat jo aplinką;
- (34) tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimo procedūros turėtų būti tokios, kad kompetentingos institucijos galėtų atidžiai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus;
- (35) jeigu nagrinėjant prašymą atliekama prašytojo asmens apžiūra, tą apžiūrą turėtų atlikti tos pačios lyties asmuo. Tai neturėtų daryti poveikio saugumo sumetimais pagal nacionalinę teisę atliekamai asmens apžiūrai;
- (36) kai prašytojas pateikia paskesnę prašymą nepateikdamas naujų įrodymų ar argumentų, būtų neproporcinga įpareigoti valstybes narės pradėti naują visapusiško nagrinėjimo procedūrą. Tais atvejais valstybės narės turėtų turėti galimybę atmesti prašymą kaip nepriimtina pagal *res judicata* principą;
- (37) atsižvelgiant į kitos institucijos, nei sprendžiančioji institucija, darbuotojų dalyvavimą rengiant pokalbius dėl prašymo esmės laiku, sąvoka „laiku“ turėtų būti vertinama atsižvelgiant į 31 straipsnyje numatytus terminus;
- (38) daugeliu atvejų tarptautinės apsaugos prašoma valstybės narės pasienyje arba tranzito zonoje prieš priimant sprendimą dėl prašytojo atvykimo. Valstybės narės turėtų sugebėti užtikrinti priimtinumą ir (arba) esminio nagrinėjimo procedūras, kurios suteiktų galimybę priimti sprendimus tose vietovėse dėl tokių prašymų griežtai apibrėžtomis aplinkybėmis;
- (39) nustatydamos, ar prašytojo kilmės šalyje išgalėjo nesaugi padėtis, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad gautų tikslią ir naujausią informaciją iš tokių tinkamų šaltinių, kaip antai EPPB, JTVPK, Europos Taryba ir kitos atitinkamos tarptautinės organizacijos. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bet koks procedūros užbaigimo atidėjimas visiškai atitiktų jų įsipareigojimus pagal Direktyvą 2011/95/ES ir Chartijos 41 straipsnį, nedarant poveikio šioje direktyvoje nustatytų procedūrų veiksmingumui ir teisingumui;
- (40) svarbiausia tarptautinės apsaugos prašymo pagrįstumo aplinkybė – prašytojo saugumas jo kilmės šalyje. Kai trečiąją šalį galima laikyti saugia kilmės šalimi, valstybės narės turėtų sugebėti ją prisikirti prie saugių šalių ir daryti prielaidą, kad konkrečiam prašytojui joje yra saugu, nebent jis pateiktų priešingų argumentų;

- (41) atsižvelgiant į pasiektą reikalavimų, pagal kuriuos trečiosios šalies piliečiai ir asmenys be pilietybės priskiriami prie tarptautinės apsaugos gavėjų, suderinimo lygi, reikėtų nustatyti bendrus trečiųjų šalių priskyrimo prie saugių kilmės šalių kriterijus;
- (42) šioje direktyvoje trečiosios šalies priskyrimas prie saugių kilmės šalių tos šalies piliečiams negali suteikti absoliučios saugumo garantijos. Dėl paties priskyrimui būtino įvertinimo pobūdžio galima atsižvelgti tik į bendras tos šalies civilines, teisines ir politines aplinkybes bei į tai, ar persekiojimo, kankinimo, nežmoniško ar žeminamo elgesio ar baudimo vykdytojams, juos pripažinus atsakingais už šiuos veiksmus toje šalyje, praktiškai yra taikomos sankcijos. Dėl šios priežasties svarbu, kad prašytojui įrodžius, jog yra pagrįstų priežasčių manyti, kad jo konkrečiomis aplinkybėmis šalis nėra saugi, su juo nebebūtų siejamas tos šalies priskyrimas prie saugių šalių;
- (43) valstybės narės turėtų iš esmės išnagrinėti visus prašymus, t. y. įvertinti, ar konkretus prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES, išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje numatyta kitaip, visų pirma, kai galima pagrįstai manyti, kad prašymus išnagrinėtų ar pakankamą apsaugą suteiktų kita šalis. Visų pirma, valstybės narės neturėtų būti įpareigos vertinti tarptautinės apsaugos prašymo esmės, kai pirmoji prieglobsčio šalis suteikia prašytojui pabėgėlio statusą ar kitą pakankamą apsaugą ir prašytojas bus pakartotinai priimtas į tą šalį;
- (44) valstybės narės neturėtų būti įpareigos vertinti tarptautinės apsaugos prašymo esmės, kai galima pagrįstai manyti, kad dėl pakankamo ryšio su trečiąja šalimi, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, prašytojas prašys apsaugos toje trečiojoje šalyje, ir kai yra priežasčių manyti, kad prašytojas bus priimtas arba pakartotinai priimtas į tą šalį. Valstybės narės turėtų veikti remdamosi tuo pagrindu tik tada, kai tas konkretus prašytojas būtų saugus atitinkamoje trečiojoje šalyje. Siekiant išvengti pakartotinio prašytojų judėjimo, turėtų būti nustatyti bendri principai, pagal kuriuos valstybės narės svarstyty trečiųjų šalių saugumą ar priskirtų jas prie saugių šalių;
- (45) be to, tam tikrų Europos trečiųjų šalių, kurios laikosi ypač aukštų žmogaus teisių ir pabėgėlių apsaugos reikalavimų, atžvilgiu valstybėms narėms turėtų būti leista nenagrinėti arba tik iš dalies nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus, kuriuos pateikė prašytojai, atvykę į jų teritoriją iš tokių Europos trečiųjų šalių;
- (46) kai valstybės narės taiko saugios šalies koncepcijas atsižvelgdamos į kiekvieną konkretų atvejį arba priskiria šalis šiai kategorijai patvirtindamos atitinkamus sąrašus, jos, *inter alia*, turėtų atsižvelgti į gaires ir veiklos vadovus bei informaciją apie kilmės šalis ir veiklą, taip pat EPPB kilmės šalies informacijos ataskaitos teikimo metodiką, nurodytą 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 439/2010 dėl Europos prieglobsčio paramos biuro įsteigimo ⁽¹⁾, taip pat į atitinkamas JTVPK gaires;
- (47) siekiant palengvinti reguliarių keitimasi informacija apie saugios kilmės šalies, saugios trečiosios šalies ir Europos saugios trečiosios šalies koncepcijų taikymą nacionaliniu mastu ir tų koncepcijų taikymo valstybėse narėse reguliarią peržiūrą, kurią vykdo Komisija, ir pasiręgti galimam tolesniam suderinimui ateityje, valstybės narės turėtų pranešti Komisijai arba ją periodiškai informuoti, kurioms trečiosioms šalims taikomos koncepcijos. Komisija turėtų reguliariai pranešti Europos Parlamentui apie savo atliktų peržiūrų rezultatus;
- (48) valstybės narės, siekdamos užtikrinti teisingą, naujausia informacija pagrįstą saugios šalies koncepcijų taikymą, turėtų reguliariai peržiūrėti padėtį tose šalyse remdamosi įvairiais informacijos šaltiniais, įskaitant visų pirma, kitų valstybių narių, EPPB, JTVPK, Europos Tarybos ir kitų susijusių tarptautinių organizacijų teikiamą informaciją. Valstybėms narėms sužinojus apie didelį pokytį žmogaus teisių srityje šalyje, kurią jos buvo priskyrusios saugioms šalims, jos turėtų užtikrinti, kad ta padėtis būtų kuo greičiau peržiūrėta ir prirėkus būtų peržiūrėtas tos šalies priskyrimas saugioms šalims;
- (49) pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso panaikinimo atveju valstybės narės turėtų užtikrinti, kad asmenys, kurie naudojami tarptautine apsauga, būtų tinkamai informuoti apie galimą jų statuso persvarstymą ir jiems būtų suteikta galimybė pateikti savo nuomonę prieš institucijoms priimant pagrįstą sprendimą panaikinti jų statusą;
- (50) pagal pagrindinį Sąjungos teisės principą sprendimus, priimtus dėl tarptautinės apsaugos prašymo, sprendimus dėl atsisakymo atnaujinti prašymo nagrinėjimą po jo nutraukimo ir sprendimus dėl pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso panaikinimo, galima veiksmingai apskūsti teisme;

⁽¹⁾ OL L 132, 2010 5 29, p. 11.

- (51) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 72 straipsnį ši direktyva neturi poveikio valstybių narių pareigų, susijusių su teisėtavos ir vidaus saugumo užtikrinimu, vykdymui;
- (52) asmens duomenų tvarkymas pagal šią direktyvą valstybėse narėse vykdomas laikantis 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvų tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾;
- (53) šia direktyva nenagrinėjama tarp valstybių narių taikoma tvarka, kuri reglamentuojama 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateiktą tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai ⁽²⁾;
- (54) ši direktyva turėtų būti taikoma prašytojų, kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 atžvilgiu, papildant to reglamento nuostatas ir nedarant joms poveikio;
- (55) šios direktyvos įgyvendinimas turėtų būti vertinamas reguliariai;
- (56) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. nustatyti bendrą tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šios direktyvos masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydami Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (57) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. valstybių narių ir Komisijos bendrą politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽³⁾ valstybės narės pagrįstais atvejais išpareigojo prie pranešimų apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamas direktyvos dalių ir atitinkamų nacionalinių perkėlimo dokumentų dalių tarpusavio ryšys. Šios direktyvos atžvilgiu teisės leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (58) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės,
- saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra joms privaloma ar taikoma.
- (59) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;
- (60) šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti Chartijoje. Šia direktyva visų pirma siekiama užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui ir skatinti Chartijos 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24 ir 47 straipsnių taikymą ir ji turėtų būti atitinkamai įgyvendinta;
- (61) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo Direktyvos 2005/85/EB nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal tą direktyvą;
- (62) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su Direktyvos 2005/85/EB, nurodytos II priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas

Šios direktyvos tikslas – nustatyti pagal Direktyvą 2011/95/ES bendrą tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje:

- a) Ženevos konvencija – 1951 m. liepos 28 d. Konvencija dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu;

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 31

⁽³⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

- b) tarptautinės apsaugos prašymas arba prašymas – trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateiktas prašymas dėl valstybės narės apsaugos, kuris, kaip galima suprasti, siekia pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos statuso ir kuris aiškiai neprašo kitokios rūšies apsaugos, kuriai netaikoma Direktyva 2011/95/ES ir kurios galima prašyti atskirai;
- c) prašytojas – tarptautinės apsaugos paprašęs trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, dėl kurio dar nepriimtas galutinis sprendimas;
- d) prašytojas, kuriam reikia specialių procesinių garantijų – prašytojas, kurio galimybės naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas, numatytas šioje direktyvoje, yra ribotos dėl asmeninių aplinkybių;
- e) galutinis sprendimas – sprendimas dėl to, ar pagal Direktyvą 2011/95/ES pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusas bus suteiktas trečiosios šalies piliečiui ar asmeniui be pilietybės, kuriam daugiau netaikomos teisių gynimo priemonės pagal šios direktyvos V skyrių, nepriklausomai nuo to, ar dėl tokios teisių gynimo priemonės poveikio prašytojams leidžiama likti atitinkamose valstybėse narėse, laukiant rezultato;
- f) sprendžiančioji institucija – bet kokia pusiau teisminė arba administracinė institucija valstybėje narėje, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą ir kompetentinga priimti pirmosios instancijos sprendimus tokiais atvejais;
- g) pabėgėlis – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris atitinka Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio d punkto reikalavimus;
- h) papildomą apsaugą galintis gauti asmuo – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris atitinka Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio f punkto reikalavimus;
- i) tarptautinė apsauga – pabėgėlio statusas ir papildomos apsaugos statusas, kaip apibrėžta j ir k punktuose;
- j) pabėgėlio statusas – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra pabėgėlis;
- k) papildomos apsaugos statusas – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra papildomą apsaugą galintis gauti asmuo;
- l) nepilnametis – jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;
- m) nelydimas nepilnametis – nelydimas nepilnametis, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/95/ES 2 straipsnio 1 punkte;
- n) atstovas – asmuo arba organizacija, kompetentingų institucijų paskirti, kad padėtų ir atstovautų nelydimam nepilnamečiui per šioje direktyvoje numatytas procedūras, kad užtikrintų vaiko interesus ir, kai būtina, naudotųsi veiksnumu nepilnamečio labui. Kai nepilnamečio atstovu yra paskirta organizacija, ji paskiria atsakingą asmenį, kuris vykdo atstovo pareigas nelydimo nepilnamečio atžvilgiu pagal šią direktyvą;
- o) tarptautinės apsaugos panaikinimas – kompetentingos institucijos sprendimas atšaukti, nutraukti arba atsisakyti atnaujinti asmens pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusą pagal Direktyvą 2011/95/ES;
- p) likti valstybėje narėje – likti valstybės narės, kurioje buvo paprašyta tarptautinės apsaugos arba kurioje prašymas yra nagrinėjamas, teritorijoje, įskaitant pasienį ar tranzito zonas;
- q) paskesnis prašymas – vėlesnis tarptautinės apsaugos prašymas priėmus galutinį sprendimą dėl ankstesnio prašymo, įskaitant atvejus, kai prašytojas tiesiogiai atsiėmė savo prašymą, ir atvejus, kai sprendžiančioji institucija atmetė prašymą po to, kai jis buvo netiesiogiai atsiimtas pagal 28 straipsnio 1 dalį.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma visiems tarptautinės apsaugos prašymams, pateiktiems valstybių narių teritorijoje, įskaitant pasienį, teritorinius vandenius arba tranzito zonas, ir tarptautinės apsaugos panaikinimui.
2. Ši direktyva netaikoma diplomatinio arba teritorinio prieglobsčio prašymams, kurie pateikiami valstybių narių atstovybėms.
3. Valstybės narės gali nuspręsti taikyti šią direktyvą procedūroms, taikomoms sprendžiant dėl kitokios apsaugos prašymų, kurie nepatenka į Direktyvos 2011/95/ES taikymo sritį.

4 straipsnis

Atsakingos institucijos

1. Visoms procedūroms valstybės narės paskiria sprendžiančiąją instituciją, kuri bus atsakinga už tinkamą prašymų nagrinėjimą pagal šią direktyvą. Valstybės narės užtikrina, kad tokia institucija turėtų tinkamus išteklius, įskaitant pakankamą kompetentingų darbuotojų skaičių, kad galėtų savo užduotis atlikti pagal šią direktyvą.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad kita institucija, nei nurodytoji 1 dalyje, yra atsakinga:

a) svarstant bylas pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013 ir

b) leidimo atvykti į šalį suteikimą arba atsisakymą jį suteikti pagal 43 straipsnyje nustatytą tvarką, taikant tame straipsnyje nustatytas sąlygas ir remiantis sprendžiančiosios institucijos pagrįsta nuomone.

3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos sprendžiančiosios institucijos darbuotojai būtų tinkamai apmokyti. Tuo tikslu valstybės narės numato atitinkamą mokymą, kuris apima Reglamento (ES) Nr. 439/2010 6 straipsnio 4 dalies a–e punktuose išvardytus klausimus. Valstybės narės taip pat atsižvelgia į Europos prieglobsčio paramos biuro (toliau – EPPB) rengiamus ir plėtojamus atitinkamus mokymus. Pokalbius su prašytojais pagal šią direktyvą vykdančias asmenis taip pat turi turėti bendrą supratimą apie problemas, kurios gali neigiamai atsiliesti prašytojų galimybei būti apklausiamais per pokalbį, pavyzdžiui, apie požymius, kad prašytojas galėjo būti praeityje kankinamas.

4. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 2 dalį paskyrus instituciją, jos darbuotojai turėtų tinkamų žinių arba dalyvautų būtinuose mokymuose, kad galėtų vykdyti savo pareigas įgyvendindami šią direktyvą.

5. Tarptautinės apsaugos prašymus, vienoje valstybėje pateiktus kitos valstybės narės institucijoms, kurios joje vykdo pasienio arba imigracijos kontrolę, nagrinėja ta valstybė narė, kurios teritorijoje pateiktas prašymas.

5 straipsnis

Palankesnės nuostatos

Valstybės narės gali nustatyti arba toliau taikyti palankesnius tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos reikalavimus, jeigu tie reikalavimai neprieštarauja šiai direktyvai.

II SKYRIUS

PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR GARANTIJOS

6 straipsnis

Galimybė naudotis procedūra

1. Asmeniui paprašius tarptautinės apsaugos kompetentingos pagal nacionalinę teisę tokius prašymus registruoti institucijos, registracija atliekama ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo dienos.

Jeigu tarptautinės apsaugos prašoma kitų institucijų, kurios, tikėtina, gali gauti tokių prašymų, tačiau nėra kompetentingos juos registruoti pagal nacionalinę teisę, valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju registracija būtų vykdoma ne vėliau kaip per šešias dienas nuo prašymo dienos.

Valstybės narės užtikrina, kad tos kitos institucijos, kurių, tikėtina, gali būti prašoma tarptautinės apsaugos, kaip antai policija, sienos apsaugos tarnyba, imigracijos tarnybos ir sulaikymo įstaigos darbuotojai, gautų atitinkamą informaciją ir jiems būtų teikiamas reikiamo lygio mokymas, atitinkantis jų užduotis bei pareigas, ir jiems būtų nurodyta informuoti prašytojus, kam ir kaip pateikti tarptautinės apsaugos prašymus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos paprašęs asmuo turėtų veiksmingą galimybę prašymą pateikti kuo greičiau. Kai prašytojas nepateikia savo prašymo, valstybės narės gali atitinkamai taikyti 28 straipsnį.

3. Nedarant poveikio 2 daliai, valstybės narės gali reikalauti, kad tarptautinės apsaugos prašymai būtų pateikti asmeniškai ir (arba) nurodytoje vietoje.

4. Nepaisant 3 dalies, laikoma, kad tarptautinės apsaugos prašymas yra pateiktas, kai atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos gauna prašytojo pateiktą blanką arba oficialų pranešimą, kai tai numatyta nacionalinėje teisėje.

5. Jeigu dėl vienu metu didelio trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės prašomos tarptautinės apsaugos skaičiaus praktiškai labai sunku laikytis 1 dalyje nustatyto termino, valstybės narės gali numatyti, kad tas terminas pratęsiamas iki 10 darbo dienų.

7 straipsnis

Išlaikomų asmenų arba nepilnamečių vardu pateikti prašymai

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas veiksnius suaugęs asmuo turėtų teisę prašyti tarptautinės apsaugos savo vardu.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad prašytojas prašytų tarptautinės apsaugos išlaikomų asmenų vardu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad suaugę išlaikomi asmenys duotą sutikimą pateikti prašymą jų vardu, o nedavę sutikimo - turėtų galimybę pateikti prašymą savo pačių vardu.

Reikalaujama, kad sutikimas būtų duotas prašymo pateikimo metu arba vėliausiai asmeninio pokalbio su suaugusiu išlaikomu asmeniu metu. Prieš paprašomas duoti sutikimą, kiekvienas išlaikomas suaugęs asmuo privačiai informuojamas apie atitinkamas procesines prašymo pateikimo jo vardu pasekmes ir apie jo teisę pateikti atskirą tarptautinės apsaugos prašymą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnametis turėtų teisę prašyti tarptautinės apsaugos savo vardu, jeigu pagal atitinkamos valstybės narės teisę jis turi procesinį veiksnumą, arba per savo tėvus ar kitus suaugusius šeimos narius, arba pagal atitinkamos valstybės narės teisę arba praktiką už jį atsakingą suaugusį asmenį, arba per atstovą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse⁽¹⁾ 10 straipsnyje nurodytos atitinkamos įstaigos turėtų teisę teikti tarptautinės apsaugos prašymą nelydimo nepilnamečio vardu, jeigu, atsižvelgdamos į jo asmeninės padėties individualų vertinimą, tos įstaigos mano, kad nepilnamečiui gali būti reikalinga apsauga pagal Direktyvą 2011/95/ES.

5. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti:

- a) atvejus, kai nepilnametis gali pateikti prašymą savo vardu;
- b) atvejus, kai nelydimo nepilnamečio prašymą turi pateikti atstovas, kaip nustatyta 25 straipsnio 1 dalies a punkte;
- c) atvejus, kai tarptautinės apsaugos prašymo pateikimas taip pat laikomas prašymo suteikti tarptautinę apsaugą santuokos nesudariusiam nepilnamečiui pateikimu.

8 straipsnis

Informavimas ir konsultavimas sulaikymo patalpose ir sienos perėjimo punktuose

1. Esant požymiams, kad trečiosios šalies piliečiai ar asmenys be pilietybės, laikomi sulaikymo patalpose ar sienos perėjimo punktuose, įskaitant tranzito zonas prie išorės sienų, gali pageidauti prašyti tarptautinės apsaugos, valstybės narės jiems suteikia informaciją, kaip tai padaryti. Tose sulaikymo patalpose ir perėjimo punktuose valstybės narės užtikrina vertimą žodžiu, jeigu jo reikia siekiant sudaryti sąlygas naudotis prieglobsčio procedūra.

2. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojams patariančios ir juos konsultuojančios organizacijos ir asmenys turėtų veiksmingą galimybę susitikti su prašytojais, esančiais sienos perėjimo punktuose, įskaitant tranzito zonas, prie išorės sienų. Valstybės narės gali nustatyti taisykles, reglamentuojančias tokių organizacijų ir asmenų buvimą tuose sienos perėjimo punktuose, ir visų pirma nustatyti, kad galimybė susitikti suteikiama gavus valstybių narių kompetentingų institucijų sutikimą. Tokios galimybės susitikti apribojimai gali būti nustatyti tik tais atvejais, kai pagal nacionalinę teisę jie yra objektyviai būtini siekiant atitinkamuose sienos perėjimo punktuose užtikrinti saugumą, viešąją tvarką ar atitinkamų perėjimo punktų administracinę valdymą, jeigu tokiu būdu galimybė susitikti nėra itin apribojama arba susitikti tampa neįmanoma.

9 straipsnis

Teisė likti valstybėje narėje prašymo nagrinėjimo metu

1. Tik taikant šią tvarką prašytojams leidžiama likti valstybėje narėje, kol sprendžiančioji institucija priima sprendimą pagal pirmosios instancijos procedūras, nustatytas III skyriuje. Ta teisė likti nesuteikia teisės į leidimą gyventi šalyje.

2. Valstybės narės gali daryti išimtį tik tais atvejais, kai asmuo pateikia paskesnę prašymą, nurodytą 41 straipsnyje, arba kai jos atitinkamai perduoda arba išduoda asmenį kitai valstybei narei, remdamosi įsipareigojimais pagal Europos arešto orderį⁽²⁾ arba kitais įsipareigojimais, arba įsipareigojimais trečiajai šaliai arba tarptautiniams baudžiamiesiems teismams.

3. Valstybė narė pagal 2 dalį gali išduoti prašytoją trečiajai šaliai, tik jeigu kompetentingos institucijos yra įsitikinusios, kad priėmus sprendimą dėl išdavimo asmuo nebus tiesiogiai arba netiesiogiai grąžintas pažeidžiant tos valstybės narės tarptautinius įsipareigojimus ir įsipareigojimus Sąjungai.

⁽¹⁾ OL L 348, 2008 12 24, p. 98.

⁽²⁾ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002 7 18, p. 1).

10 straipsnis

Prašymų nagrinėjimo reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos prašymai nebūtų nei atmetami, nei nenagrinėjami vien dėl to, kad jie nebuvo pateikti nedelsiant.

2. Nagrinėdama tarptautinės apsaugos prašymus sprendžiančioji institucija visų pirma nustato, ar prašytojai priskirtini prie pabėgėlių, ir, jeigu ne - nustato, ar jie gali gauti papildomą apsaugą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančiosios institucijos sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašymų būtų priimami po tinkamo nagrinėjimo. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad:

- a) prašymai būtų nagrinėjami ir sprendimai priimami individualiai, objektyviai ir nešališkai;
- b) būtų gaunama tiksli naujausia informacija iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, iš EPPB ir JTVPK ir atitinkamų tarptautinių žmogaus teisių organizacijų, apie bendrą vyraujančią padėtį prašytojų kilmės šalyse ir, jei būtina, šalyse, kurias jie kirto tranzitu, ir kad tokia informacija būtų prieinama už prašymų nagrinėjimą ir sprendimų priėmimą atsakingiems darbuotojams;
- c) prašymus nagrinėjantys ir sprendimus priimantys darbuotojai žinotų apie atitinkamus reikalavimus, taikytinus prieglobsčio ir pabėgėlių teisės srityje;
- d) prašymus nagrinėjantiems ir sprendimus priimantiems darbuotojams suteikiama galimybė, kai tai būtina, tartis su ekspertais konkrečių sričių, kaip antai medicinos, kultūros, religijos, su vaikais susijusiais ar lyčių, klausimais.

4. V skyriuje nurodytos institucijos per sprendžiančiąją instituciją, prašytoją arba kitu būdu turi gauti bendrą 3 dalies b punkte nurodytą informaciją, reikalingą jų darbui atlikti.

5. Valstybės narės numato dokumentų, susijusių su prašymų nagrinėjimu, vertimo taisykles.

11 straipsnis

Sprendžiančiosios institucijos sprendimui taikomi reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prašymų būtų pateikti raštu.

2. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad tais atvejais, kai pabėgėlio statuso ir (arba) papildomos apsaugos statuso

prašymas atmetamas, sprendime būtų nurodomos faktinės bei teisinės priežastys ir raštu pateikiama informacija apie tai, kaip galima apskųsti neigiamą sprendimą.

Valstybėms narėms nereikia kartu su neigiamu sprendimu raštu pateikti informacijos, kaip apskųsti tą sprendimą tais atvejais, kai prašytojui tokia informacija buvo pateikta anksčiau raštu arba jam prieinamomis elektroninėmis priemonėmis.

3. Pagal 7 straipsnio 2 dalį ir kai prašymas yra grindžiamas tokiais pačiais pagrindais, valstybės narės gali priimti bendrą sprendimą, taikomą visiems išlaikomiems asmenims, išskyrus atvejus, kai taip darant būtų atskleistos konkrečios prašytojo aplinkybės, dėl kurių galėtų kilti grėsmė jo interesams, visų pirma tai susiję su persekiojimo dėl lyties, lytinės orientacijos, lytinės tapatybės ir (arba) amžiaus atvejais. Tokiais atvejais dėl asmens priimamas atskiras sprendimas.

12 straipsnis

Prašytojams numatytos garantijos

1. Atsižvelgdamos į III skyriuje numatytas procedūras valstybės narės užtikrina, kad visi prašytojai galėtų naudotis šiomis garantijomis:

- a) jie gauna informaciją apie taikytiną procedūrą ir apie savo teises ir pareigas tos procedūros metu bei galimas savo pareigų nesilaikymo ir nebendradarbiavimo su institucijomis pasekmes ta kalba, kurią supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti. Jiems turi būti pranešta apie laiką, jiems prieinamas priemonės, siekiant įvykdyti pareigą suteikti Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnyje nurodytą informaciją, taip pat apie pasekmes kylančias tiesiogiai ar netiesiogiai atsiėmus prašymą. Ta informacija suteikiama laiku, kad jie galėtų pasinaudoti šia direktyva užtikrinamomis teisėmis ir įvykdytų 13 straipsnyje nurodytas pareigas;
- b) kai būtina, jiems suteikiamas vertimo žodžiu paslaugos pateikiant savo argumentus kompetentingoms institucijoms. Valstybės narės mano, kad būtina suteikti tas paslaugas bent tuomet, kai prašytojas turi dalyvauti pokalbyje, kaip nurodyta 14–17 ir 34 straipsniuose, ir tinkamas bendravimas negali būti užtikrintas nesuteikus tokių paslaugų. Tuo atveju ir kitais atvejais, kai kompetentingos institucijos kviečia prašytoją, už tas paslaugas sumokama iš valstybės lėšų;
- c) neatimama galimybė jiems bendrauti su JTVPK arba bet kokia kita organizacija, teikiančia teisinius patarimus prašytojams ar kitas konsultacijas pagal atitinkamos valstybės narės teisę;

- d) pagal 23 straipsnio 1 dalį suteikiama galimybė jiems, ir, jei taikytina, jų patarėjams teisės klausimais ar kitiems patarėjams susipažinti su informacija, nurodyta 10 straipsnio 3 dalies b punkte, ir ekspertų pateikta informacija, nurodyta 10 straipsnio 3 dalies d punkte, jeigu sprendžiančioji institucija atsižvelgė į tą informaciją priimdama sprendimą dėl jų prašymo;
- e) apie sprendžiančiosios institucijos sprendimą dėl jų prašymo jiems pranešama per pagrįstą laiką. Jeigu prašytojui teisiškai atstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, valstybė narė gali pasirinkti pranešti apie sprendimą pastarajam, o ne prašytojui;
- f) apie sprendžiančiosios institucijos sprendimo rezultatą jiems pranešama ta kalba, kurią jie supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti, kai jiems nepaveda arba neatstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas. Pateiktoje informacijoje turi būti nurodyta, kaip apskūsti neigiamą sprendimą pagal 11 straipsnio 2 dalies nuostatas.

2. Taikant V skyriuje numatytas procedūras, valstybės narės užtikrina, kad visiems prašytojams būtų užtikrintos garantijos, lygiavertės nurodytosioms 1 dalies b–e punktuose.

13 straipsnis

Prašytojų pareigos

1. Valstybės narės prašytojams nustato pareigą bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis nustatant jų tapatybę ir kitą Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją. Valstybės narės gali nustatyti kitas pareigas prašytojams bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis tiek, kiek tokios pareigos yra būtinos prašymui nagrinėti.
2. Visų pirma valstybės narės gali numatyti, kad:
- a) prašytojai turėtų pranešti apie save kompetentingoms institucijoms arba į jas atvykti asmeniškai nedelsdami arba nurodytu laiku;
- b) prašytojai turėtų pateikti turimus dokumentus, svarbius prašymo nagrinėjimui, pavyzdžiui, pasus;
- c) prašytojai turėtų pranešti kompetentingoms institucijoms apie savo dabartinę gyvenamąją vietą arba adresą ir neatidėliodami informuoti jas apie tokios gyvenamosios vietos arba adreso pasikeitimą. Valstybės narės gali numatyti, kad prašytojas turi būti pasiekiamas naujausioje jo gyvenamojoje vietoje arba tuo adresu, kurį jis atitinkamai nurodė;

- d) kompetentingos institucijos gali atlikti prašytojo asmens apžiūrą ir daiktų, kuriuos jis turi su savimi, patikrinimą. Nedarant poveikio apžiūroms ir patikrinimams, atliekamiems saugumo sumetimais, prašytojo asmens apžiūrą pagal šią direktyvą atlieka tos pačios lyties asmuo visapusiškai laikantis žmogaus orumo ir fizinės bei psichologinės neliečiamybės principų;
- e) kompetentingos institucijos gali prašytoją nufotografuoti; ir
- f) kompetentingos institucijos gali įrašyti prašytojo žodinius pareiškimus, jeigu prieš tai jis buvo apie tai informuotas.

14 straipsnis

Asmeninis pokalbis

1. Prieš sprendžiančiajai institucijai priimant sprendimą, prašytojui suteikiama galimybė atvykti asmeninio pokalbio dėl tarptautinės apsaugos prašymo su asmeniu, pagal nacionalinę teisę kompetentingu vykdyti tokius pokalbius. Asmeninius pokalbius dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės vykdo sprendžiančiosios institucijos darbuotojai. Ši pastraipa nedaro poveikio 42 straipsnio 2 dalies b punktui.

Kai dėl daugelio trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės vienu metu pateiktų tarptautinės apsaugos prašymų sprendžiančioji institucija praktiškai negali laiku surengti pokalbių dėl kiekvieno prašymo esmės, valstybės narės gali numatyti, kad rengiant tokius pokalbius laikinai dalyvautų kitos institucijos darbuotojai. Tokiais atvejais tos kitos institucijos darbuotojams iš anksto surengiami atitinkami mokymai, kurie apima Reglamento (ES) Nr. 439/2010 6 straipsnio 4 dalies a–e punktuose išvardytus klausimus. Asmeninius pokalbius su prašytojais pagal šią direktyvą vykdančias asmenys taip pat turi turėti bendrą supratimą apie problemas, kurios gali neigiamai atsiliepti prašytojo galimybei dalyvauti pokalbyje, pavyzdžiui, apie požymius, kad prašytojas galėjo būti praeityje kankinamas.

Kai asmuo tarptautinės apsaugos prašymą pateikė jo išlaikomų asmenų vardu, kiekvienam jo išlaikomam suaugusiajam turi būti suteikta asmeninio pokalbio galimybė.

Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti atvejus, kai asmeninio pokalbio galimybė suteikiama nepilnamečiams.

2. Asmeninio pokalbio dėl prašymo esmės gali nebūti, kai:

- a) sprendžiančioji institucija gali priimti teigiamą sprendimą dėl pagėgėlio statuso remdamasi turimais įrodymais; arba
- b) sprendžiančioji institucija mano, kad prašytojas nėra tinkamas pokalbiui arba su juo negalima kalbėtis dėl ilgalaikių nuo jo nepriklausančių aplinkybių. Jeigu kyla abejonių, sprendžiančioji institucija konsultuojasi su medicinos specialistu, kad nustatytų, ar prašytojo būklė, dėl kurios jis nėra tinkamas pokalbiui arba su juo negalima kalbėtis, yra laikina, ar ilgalaikio pobūdžio.

Kai asmeninis pokalbis nevykdomas pagal b punktą arba, kai taikytina, su išlaikomu asmeniu, dedamos pagrįstos pastangos leisti prašytojui arba išlaikomam asmeniui pateikti papildomą informaciją.

3. Tai, kad asmeninis pokalbis nevykdomas pagal šį straipsnį, netrukdo sprendžiančiajai institucijai priimti sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo.

4. Tai, kad asmeninis pokalbis nevykdomas pagal 2 dalies b punktą, neigiamai nepaveikia sprendžiančiosios institucijos sprendimo.

5. Nepriklausomai nuo 28 straipsnio 1 dalies, valstybės narės, spręsdamos dėl tarptautinės apsaugos prašymo, gali atsižvelgti į tą faktą, kad prašytojas neatvyko asmeninio pokalbio, nebent jis turėjo pateisinamų priežasčių neatvykti.

15 straipsnis

Asmeniniam pokalbiui taikomi reikalavimai

1. Asmeninis pokalbis paprastai vyksta nedalyvaujant šeimos nariams, išskyrus atvejus, kai sprendžiančioji institucija mano, kad tinkamam nagrinėjimui reikia, kad dalyvautų kiti šeimos nariai.

2. Asmeninis pokalbis vyksta sąlygomis, kuriomis užtikrinamas tinkamas konfidencialumas.

3. Valstybės narės imasi atitinkamų veiksmų, kad užtikrintų, jog asmeniniai pokalbiai vyktų tokiomis sąlygomis, kuriomis prašytojai galėtų išsamiai išdėstyti savo prašymo priežastis. Tuo tikslu valstybės narės:

- a) užtikrina, kad pokalbį vykdančias asmuo būtų kompetentingas atsižvelgti į prašymo asmenines ir bendrąsias aplinkybes, įskaitant prašytojo kultūrinę kilmę, lytį, lytinę orientaciją, lytinę tapatybę ar pažeidžiamumą;

b) kai įmanoma, užtikrina, kad pokalbį su prašytoju vykdytų tos pačios lyties asmuo, jeigu prašytojas to pageidauja, išskyrus atvejus, kai sprendžiančioji institucija turi pagrindo manyti, kad toks prašymas pateikiamas dėl priešasčių, nesusijusių su tuo, kad prašytojui kyla sunkumų išsamiai išdėstyti savo prašymo priežastis;

c) parenka vertėją žodžiu, kuris gali užtikrinti tinkamą prašytojo ir pokalbį vykdančio asmens bendravimą. Bendraujama prašytojo pasirinkta kalba, nebent jis supranta kitą kalbą ir ja gali aiškiai bendrauti. Kai įmanoma, valstybės narės užtikrina tos pačios lyties vertėjo žodžiu paslaugas, jeigu prašytojas to pageidauja, išskyrus atvejus, kai sprendžiančioji institucija turi pagrindo manyti, kad toks prašymas pateikiamas dėl priešasčių, nesusijusių su tuo, kad prašytojui kyla sunkumų išsamiai išdėstyti savo prašymo priežastis;

d) užtikrina, kad pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės vykdančias asmuo nevilketų kariškio arba teisėsaugos pareigūno uniformos;

e) užtikrina, kad pokalbiai su nepilnamečiais būtų atliekami vaikams tinkamu būdu.

4. Valstybės narės gali numatyti taisykles dėl trečiųjų asmenų dalyvavimo asmeniniame pokalbyje.

16 straipsnis

Asmeninio pokalbio turinys

Vykdydama asmeninį pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės sprendžiančioji institucija užtikrina, kad prašytojas turėtų tinkamą galimybę pateikti kuo išsamesnę informaciją, reikalingą prašymui pagrįsti pagal Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnį. Tai apima galimybę pateikti paaiškinimus dėl trūkstamos informacijos ir (arba) dėl nenuoseklių ar prieštaringų prašytojo pareiškimų.

17 straipsnis

Asmeninių pokalbių ataskaitos ir įrašai

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų parengta išsami ir faktinė kiekvieno asmeninio pokalbio ataskaita, kurioje būtų pateikiama visa esminė informacija, arba stenograma.

2. Valstybės narės gali numatyti asmeninio pokalbio garso arba garso ir vaizdo įrašą. Kai daromas toks įrašas, valstybės narės užtikrina, kad kartu su prašytojo būtų pateiktas jo įrašas arba stenograma.

3. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojas turėtų galimybę žodžiu ir (arba) raštu pateikti pastabų ir (arba) paaiškinimų dėl ataskaitoje arba stenogramoje esančių vertimo klaidų ar klaidingo supratimo, pasibaigus asmeniniam pokalbiui arba per nustatytą laikotarpį, prieš sprendžiančiai institucijai priimant sprendimą. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad prašytojas būtų išsamiai informuotas apie ataskaitos turinį arba apie esmines stenogramos dalis, jei būtina, padedant vertėjui žodžiu. Valstybės narės tada prašo, kad prašytojas patvirtintų, kad ataskaitos ar stenogramos turinys teisingai atspindi pokalbį.

Kai asmeninis pokalbis yra įrašomas pagal 2 dalį ir įrašas yra priimtinas kaip įrodymas per apeliacines procedūras, nurodytas V skyriuje, valstybės narės neprivalo reikalauti prašytoją patvirtinti, jog ataskaitos turinys arba stenograma teisingai atspindi pokalbį. Nedarant poveikio 16 straipsniui, kai valstybės narės numato asmeninio pokalbio stenografavimą ir įrašymą, valstybės narės neprivalo leisti prašytojui dėl stenogramos pateikti pastabų ir (arba) paaiškinimų.

4. Kai prašytojas atsisako patvirtinti, kad ataskaitos turinys arba stenograma teisingai atspindi asmeninį pokalbį, šio atsisakymo priežastys įtraukiamos į prašytojo bylą.

Toks atsisakymas netrukdo sprendžiančiai institucijai priimti sprendimo dėl prašymo.

5. Prašytojai ir jų patarėjai teisės klausimais arba kiti patarėjai, kaip apibrėžta 23 straipsnyje, turi galėti susipažinti su ataskaita arba stenograma ir, jei taikoma, su įrašu, prieš sprendžiančiai institucijai priimant sprendimą.

Kai valstybės narės numato, kad bus daroma asmeninio pokalbio stenograma ir jis bus įrašomas, jos neprivalo suteikti galimybės susipažinti su įrašais vykdant pirmosios instancijos procedūras, nurodytas III skyriuje. Tokiais atvejais jos visgi suteikia galimybę susipažinti su įrašais vykdant apeliacines procedūras, nurodytas V skyriuje.

Nedarant poveikio šio straipsnio 3 daliai, kai prašymas nagrinėjamas pagal 31 straipsnio 8 dalį, valstybės narės gali numatyti, kad galimybė susipažinti su ataskaita arba stenograma ir, kai taikytina, įrašu, suteikiama tuo pačiu metu, kai priimamas sprendimas.

18 straipsnis

Medicininis patikrinimas

1. Kai sprendžiančioji institucija mano, kad to reikia vertinant tarptautinės apsaugos prašymą pagal Direktyvos

2011/95/ES 4 straipsnį ir prašytojui sutikus, valstybės narės, prašytojui sutikus, pasirūpina jo medicininio patikrinimu dėl praeityje patirto persekiojimo ar didelės žalos požymių. Alternatyviai, valstybės narės gali nustatyti, kad prašytojas pats pasirūpintų tokio medicininio patikrinimo organizavimu.

Pirmoje pastraipoje nurodytus medicininius patikrinimus atlieka kvalifikuoti medicinos specialistai, o šių patikrinimų rezultatai kuo skubiau pateikiami sprendžiančiai institucijai. Valstybės narės gali paskirti medicinos specialistus, kurie gali atlikti tokius medicininius patikrinimus. Tai, kad prašytojas atsisakė atlikti tokį medicininį patikrinimą, netrukdo sprendžiančiai institucijai priimti sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymo.

Pagal šią dalį atliekami medicininiai patikrinimai apmokami iš valstybės lėšų.

2. Kai medicininiai patikrinimai pagal 1 dalį neatliekami, valstybės narės informuoja prašytojus, kad jie gali savo iniciatyva ir lėšomis pasirūpinti medicininio patikrinimu, siekiant nustatyti praeityje patirto persekiojimo ar didelės žalos požymius.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyto medicininio patikrinimo rezultatus sprendžiančioji institucija vertina kartu su kita su prašymu susijusia informacija.

19 straipsnis

Nemokamas teisinės ir procesinės informacijos teikimas per pirmosios instancijos procedūras

1. Pagal III skyriuje numatytas pirmosios instancijos procedūras valstybės narės užtikrina, kad, jei prašoma, prašytojams būtų nemokamai teikiama teisinė ir procesinė informacija, įskaitant bent informaciją apie procedūrą, atsižvelgiant į konkrečias prašytojo aplinkybes. Jeigu sprendimas dėl prašymo pirmojoje instancijoje yra neigiamas, valstybės narės, jei prašoma, be informacijos, teikiamos pagal 11 straipsnio 2 dalį ir 12 straipsnio 1 dalies f punktą, taip pat prašytojams pateikia papildomą informaciją, kad paaiškintų tokio sprendimo priežastis ir tai, kaip būtų galima jį apskųsti.

2. Teisinė ir procesinė informacija teikiama nemokamai laikantis 21 straipsnyje nustatytų sąlygų.

20 straipsnis

Nemokama teisinė pagalba ir atstovavimas per apeliacines procedūras

1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei prašoma, per V skyriuje numatytas apeliacines procedūras būtų suteikta nemokama teisinė pagalba ir užtikrintas atstovavimas. Tai apima bent reikiamų procesinių dokumentų parengimą ir dalyvavimą posėdyje pirmosios instancijos teisme prašytojo vardu.

2. Valstybės narės taip pat gali teikti nemokamą teisinę pagalbą ir (arba) užtikrinti atstovavimą per pirmosios instancijos procedūras, numatytas III skyriuje. Tokiais atvejais 19 straipsnis netaikomas.

3. Valstybės narės gali numatyti, kad nemokama teisinė pagalba neteikiama ir atstovavimas neužtikrinamas, kai teismo ar kitos kompetentingos institucijos vertinimu, tikimybė, kad prašytojo apeliacija bus sėkminga, yra nereali.

Kai institucija, kuri nėra teismas, pagal šią dalį priima sprendimą nesuteikti nemokamos teisinės pagalbos ir neužtikrinti atstovavimo, valstybės narės užtikrina, kad prašytojas turėtų teisę naudotis veiksminga teisių gynimo priemone dėl to sprendimo kreipiantis į teismą.

Valstybės narės užtikrina, kad taikant šią dalį teisinė pagalba ir atstovavimas nebūtų savavališkai ribojami ir nebūtų trukdoma prašytojo veiksmingai prieigai prie teisingumo.

4. Nemokama teisinė pagalba teikiama ir atstovaujama laikantis 21 straipsnyje nustatytų sąlygų.

21 straipsnis

Teisinės ir procesinės informacijos nemokamo teikimo ir nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo sąlygos

1. Valstybės narės gali numatyti, kad 19 straipsnyje nurodytą nemokamą teisinę ir procesinę informaciją teiktų nevyriausybinių organizacijų, Vyriausybės institucijų specialistai arba specializuotos valstybės tarnybos.

20 straipsnyje nurodytą nemokamą teisinę pagalbą teikia ir atstovauja tokie asmenys, kurie pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriems tai yra leidžiama.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad 19 straipsnyje nurodyta nemokama teisinė ir procesinė informacija ir 20 straipsnyje nurodyta nemokama teisinė pagalba teikiama ir užtikrinamas atstovavimas:

a) tik tiems, kurie neturi pakankamai lėšų, ir (arba)

b) tik kai paslaugas teikia patarėjai teisės klausimais arba kiti patarėjai, pagal nacionalinę teisę specialiai paskirti padėti prašytojams ir jiems atstovauti.

Valstybės narės gali numatyti, kad 20 straipsnyje nurodyta nemokama teisinė pagalba teikiama ir atstovavimas užtikrinamas tik pagal V skyrių vykstant apeliaciniam procesui pirmosios instancijos teisme, bet ne vėliau nagrinėjant nacionalinėje teisėje numatytas tolesnes apeliacijas arba atliekant peržiūras, įskaitant apeliacijos persvarstymą ar peržiūras.

Valstybės narės taip pat gali numatyti, kad 20 straipsnyje nurodyta teisinė pagalba nesuteikiama ir atstovavimas neužtikrinamas prašytojams, kurių nebėra jų teritorijoje pagal 41 straipsnio 2 dalies c punktą.

3. Valstybės narės gali numatyti taisykles dėl nemokamos teisinės ir procesinės informacijos pagal 19 straipsnį ir nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo pagal 20 straipsnį prašymų pateikimo ir nagrinėjimo būdų.

4. Valstybės narės taip pat gali:

a) nustatyti 19 straipsnyje nurodyto nemokamo teisinės ir procesinės informacijos ir 20 straipsnyje nurodytos nemokamos teisinės pagalbos teikimo ir atstovavimo užtikrinimo piniginius ir (arba) laiko apribojimus, su sąlyga, kad jais savavališkai neapribojamos galimybės gauti teisinę ir procesinę informaciją bei teisinę pagalbą ir atstovavimą;

b) numatyti, kad atsižvelgiant į honorarus ir kitas išlaidas, nustatyta tvarka prašytojams neturi būti palankesnė už savo piliečiams bendrai nustatytą tvarką su teisine pagalba susijusiais klausimais.

5. Valstybės narės gali pareikalauti, kad joms būtų visiškai arba iš dalies atlygintos patirtos išlaidos, jeigu ir kai prašytojo finansinė būklė labai pagerėja arba jeigu sprendimas suteikti tokią paramą buvo priimtas remiantis prašytojo pateikta klaidinga informacija.

22 straipsnis

Teisė gauti teisinę pagalbą ir atstovavimą visais procedūros etapais

1. Prašytojams suteikiama galimybė savo pačių sąskaita tinkamai tartis su patarėju teisės klausimais arba kitu patarėju, kurie pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriems tai yra leidžiama, dėl klausimų, susijusių su jų tarptautinės apsaugos prašymais, visais procedūros etapais, be kita ko, ir priėmus neigiamą sprendimą.

2. Kai vykdomos III skyriuje ir V skyriuje numatytos procedūros, valstybės narės pagal nacionalinę teisę gali leisti nevyriausybinėms organizacijoms teikti teisinę pagalbą ir (arba) atstovauti prašytojams.

23 straipsnis

Teisinės pagalbos ir atstovavimo taikymo sritis

1. Valstybės narės užtikrina, kad patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, kuris pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriam tai yra leidžiama, ir padedantis arba atstovaujantis prašytojui pagal nacionalinę teisę, turėtų galimybę susipažinti su prašytojo bylos informacija, remiantis kuria priimtas arba bus priimtas sprendimas.

Valstybės narės gali padaryti išimtį, kai atskleidus informaciją arba šaltinius galėtų kilti grėsmė nacionaliniam saugumui, organizacijų arba asmens (-ų), teikiančių informaciją, arba asmens (-ų), su kuriuo (-iais) yra susijusi informacija, saugumui, arba jeigu būtų pakenkta tyrimui, susijusiam su valstybės narės kompetentingų institucijų atliekamu tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimu, arba pašlytų valstybių narių tarptautiniai santykiai. Tokiais atvejais valstybės narės:

- a) sudaro galimybę susipažinti su tokia informacija arba šaltiniais institucijoms, nurodytoms V skyriuje, ir
- b) nustato nacionalinėje teisėje procedūras, kuriomis garantuojama, kad bus užtikrinamos prašytojo teisės į gynybą.

b punkto atžvilgiu valstybės narės visų pirma gali suteikti galimybę susipažinti su tokia informacija ar šaltiniais patarėjui teisės klausimais arba kitam patarėjui, patikrintam saugumo tikslais, tiek, kiek informacija svarbi nagrinėjant prašymą arba priimant sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą;

2. Valstybės narės užtikrina, kad patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, padedantis arba atstovaujantis prašytojui, galėtų įeiti į uždaras zonas, kaip antai sulaikymo patalpas ir tranzito zonas, kad galėtų konsultuoti prašytoją pagal Direktyvos 2013/33/ES 10 straipsnio 4 dalį ir 18 straipsnio 2 dalies b ir c punktus.

3. Valstybės narės leidžia prašytojui į asmeninį pokalbį atsižvelgti savo patarėją teisės klausimais arba kitą patarėją, kuris pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriam tai yra leidžiama.

Valstybės narės gali numatyti, kad patarėjas teisės klausimais ar kitas patarėjas gali pasisakyti tik asmeninio pokalbio pabaigoje.

4. Nedarydamos poveikio šiam straipsniui ar 25 straipsnio 1 dalies b punktui, valstybės narės gali numatyti taisykles, taikomas patarėjų teisės klausimais arba kitų patarėjų dalyvavimui visuose procedūros pokalbiuose.

Valstybės narės gali reikalauti, kad prašytojas dalyvautų asmeniniame pokalbyje, net jeigu jam pagal nacionalinę teisę atstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, taip pat gali reikalauti, kad prašytojas pats atsakytų į užduodamus klausimus.

Nedarant poveikio 25 straipsnio 1 dalies b punktui, tai, kad nėra patarėjo teisės klausimais arba kito patarėjo, netrukdo kompetentingai institucijai surengti asmeninį pokalbį su prašytoju.

24 straipsnis

Prašytojai, kuriems reikia specialių procesinių garantijų

1. Valstybės narės po tarptautinės apsaugos prašymo per pagrįstą laikotarpį įvertina, ar prašytojui reikia specialių procesinių garantijų.

2. 1 dalyje nurodytas įvertinimas gali būti įtrauktas į esamas nacionalines procedūras ir (arba) Direktyvos 2013/33/ES 22 straipsnyje nurodytą įvertinimą ir tai nebūtina atlikti administracinės procedūros forma.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nustačius, jog prašytojams reikia specialių procesinių garantijų, jiems būtų suteikta tinkama parama, kad visą prieglobsčio procedūros laikotarpį jie galėtų naudotis šioje direktyvoje nustatytais teisėmis ir vykdyti joje nustatytas pareigas.

Kai tokios tinkamos paramos negalima suteikti pagal 31 straipsnio 8 dalyje ir 43 straipsnyje nurodytas procedūras, visų pirma tais atvejais, kai valstybės narės mano, kad prašytojui reikia specialių procesinių garantijų dėl to, kad jis patyrė kankinimą, žaginimą ar kitų sunkių formų psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą, valstybės narės netaiko 31 straipsnio 8 dalies ir 43 straipsnio arba baigia juos taikyti. Kai valstybės narės taiko 46 straipsnio 8 dalį prašytojams, kuriems pagal šią pastraipą negalima taikyti 31 straipsnio 6 dalies ir 43 straipsnio, valstybės narės suteikia bent 46 straipsnio 7 dalyje numatytas garantijas.

4. Valstybės narės užtikrina, kad laikantis šios direktyvos į specialių procesinių garantijų poreikį taip pat būtų atsižvelgiama, kai toks poreikis paaiškėja vėlesniame procedūros etape, nebūtinai pradedant procedūrą iš naujo.

25 straipsnis

Nelydimiems nepilnamečiams suteiktos garantijos

1. Atsižvelgdamos į visas šioje direktyvoje numatytas procedūras ir nedarydamos poveikio 14–17 straipsnių nuostatomis, valstybės narės:

- a) nedelsdamos imasi priemonių užtikrinti, kad nelydimam nepilnamečiui atstovautų ir padėtų atstovas, kad nepilnametis galėtų naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas, numatytas šioje direktyvoje. Nelydimam nepilnamečiui nedelsiant pranešama apie atstovo paskyrimą. Atstovas atlieka savo pareigas atsižvelgdamas į vaiko interesų principą ir turi tam reikiamas specialiąsias žinias. Asmuo, kuris vykdo atstovo funkcijas, pakeičiamas tik tuo atveju, kai tai yra būtina. Atstovais negali būti organizacijos ar asmenys, kurių interesai prieštarauja ar potencialiai galėtų prieštarauti nelydimo nepilnamečio interesams. Atstovu taip pat gali būti atstovas, nurodytas Direktyvoje 2013/33/ES;
- b) užtikrina, kad atstovui būtų suteikta galimybė pranešti nelydimam nepilnamečiui apie asmeninio pokalbio reikšmę ir galimas pasekmes ir tam tikrais atvejais paaiškinti, kaip pasirūpinti tokiam asmeniniam pokalbiui. Valstybės narės užtikrina, kad atstovas ir (arba) patarėjas teisės klausimais arba kitas patarėjas, kuris pagal nacionalinę teisę gali tą daryti arba kuriam tai yra leidžiama, dalyvautų tame pokalbyje ir turėtų galimybę užduoti klausimus ar teikti pastabas, neperžengdamas pokalbį vykdančio asmens nustatytų ribų.

Valstybės narės gali reikalauti, kad nelydimas nepilnametis dalyvautų asmeniniame pokalbyje, net jeigu jame dalyvauja atstovas.

2. Valstybės narės gali neskirti atstovo, jeigu nelydimas nepilnametis greičiausiai sulauks 18 metų anksčiau nei bus priimtas pirmosios instancijos sprendimas.

3. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) jeigu nelydimam nepilnamečiui skiriamas asmeninis pokalbis dėl jo tarptautinės apsaugos prašymo, kaip nurodyta 14–17 ir 34 straipsniuose, tą pokalbį vykdytų asmuo, turintis reikalingų žinių apie specialius nepilnamečių poreikius;
- b) valstybės tarnautojas, turintis reikalingų žinių apie specialius nepilnamečių poreikius, parengtų sprendžiančiosios institucijos sprendimą dėl nelydimo nepilnamečio prašymo.

4. Nelydimiems nepilnamečiams ir jų atstovams nemokamai suteikiama teisinė ir procesinė informacija, kaip nurodyta 19 straipsnyje, taip pat dėl IV skyriuje numatytos tarptautinės apsaugos panaikinimo tvarkos.

5. Valstybės narės, nagrinėdamos tarptautinės apsaugos prašymą, gali skirti medicininių patikrinimų nelydimų nepilnamečių amžiui nustatyti, kai po bendrų pareiškimų ar kitų svarbių požymių valstybės narės turi abejonių dėl prašytojo amžiaus. Jei po to valstybės narės vis dar turi abejonių dėl prašytojo amžiaus, jos daro prielaidą, kad prašytojas yra nepilnametis.

Medicininis patikrinimas atliekamas visapusiškai gerbiant asmens orumą, pasirenkant mažiausiai invazinius tyrimus, ir jį atlieka kvalifikuoti medicinos specialistai, užtikrinant, kiek tai įmanoma, patikimą rezultatą.

Kai skiriamas medicininis patikrinimas, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) nelydimi nepilnamečiai būtų informuoti prieš nagrinėjant jų tarptautinės apsaugos prašymą ta kalba, kurią jie supranta arba pagrįstai galima daryti prielaidą, kad supranta, apie galimybę nustatyti jų amžių medicininiu patikrinimo būdu. Turi būti pateikta informacija apie patikrinimo būdus ir galimas medicininiu patikrinimo rezultatų pasekmes tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimui, taip pat apie pasekmes, jeigu nelydimas nepilnametis atsisakytų atlikti medicininių patikrinimų;
- b) nelydimi nepilnamečiai ir (arba) jų atstovai sutiktų, kad būtų atliktas medicininis patikrinimas atitinkamų nepilnamečių amžiui nustatyti, ir
- c) sprendimas atmesti nelydimo nepilnamečio, atsisakiusio atlikti medicininių patikrinimų, tarptautinės apsaugos prašymą nebūtų pagrįstas tik tuo atsisakymu.

Tai, kad nelydimas nepilnametis atsisakė atlikti medicininių patikrinimų, netrukdo sprendžiančiajai institucijai priimti sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo.

6. Įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės pirmiausia atsižvelgia į vaiko interesus.

Kai prieglobsčio procedūros metu valstybės narės nustato, kad asmuo yra nelydimas nepilnametis, jos gali:

- a) pradėti taikyti arba toliau taikyti 31 straipsnio 8 dalį tik tuo atveju, jeigu:
- i) prašytojas yra atvykęs iš šalies, kuri atitinka kriterijus, kad ją būtų galima laikyti saugia kilmės šalimi kaip apibrėžta šioje direktyvoje; arba

- ii) prašytojas yra pateikęs paskesnę tarptautinės apsaugos prašymą, kuris pagal 40 straipsnio 5 dalį nėra nepriimtinas; arba
- iii) prašytojas dėl svarbių priežasčių gali būti laikomas pavojingu valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, arba prašytojas pagal nacionalinę teisę buvo priverstinai išsiųstas dėl rimtų priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu ar viešąja tvarka;
- b) pradėti taikyti arba toliau taikyti 43 straipsnį pagal Direktyvos 2013/33/ES 8–11 straipsnius, tik tuo atveju, jeigu:
- i) prašytojas yra atvykęs iš šalies, kuri atitinka kriterijus, kad ją būtų galima laikyti saugia kilmės šalimi kaip apibrėžta šioje direktyvoje; arba
- ii) prašytojas yra pateikęs paskesnę prašymą; arba
- iii) prašytojas dėl svarbių priežasčių gali būti laikomas pavojingu valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, arba prašytojas pagal nacionalinę teisę buvo priverstinai išsiųstas dėl rimtų priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu ar viešąja tvarka; arba
- iv) yra pagrįstų priežasčių manyti, kad ta šalis, kuri nėra valstybė narė, yra prašytojui saugi trečioji šalis pagal 38 straipsnį; arba
- v) prašytojas klaidino institucijas pateikdamas suklastotus dokumentus; arba
- vi) prašytojas iš nesąžiningų paskatų sunaikino ar išmetė tapatybės ar kelionės dokumentą, kuris būtų padėjęs nustatyti jo tapatybę ar pilietybę.
- Valstybės narės gali taikyti v ir vi punktus tik individualiais atvejais, kai yra rimtas pagrindas manyti, kad prašytojas stengiasi nuslėpti susijusias aplinkybes, kurios, tikėtina, nulemtų neigiamą sprendimą ir jeigu, atsižvelgiant į nelydimų nepilnamečių specialius procesinius poreikius, prašytojui buvo suteiktos visos galimybės, taip pat ir konsultuojantis su savo atstovu, parodyti, kad v ir vi punktuose nurodyti veiksmai buvo atlikti dėl pateisinamų priežasčių;
- c) laikyti prašymą nepriimtinu pagal 33 straipsnio 2 dalies c punktą, jeigu šalis, kuri nėra valstybė narė, laikoma prašytojui saugia trečiąja šalimi pagal 38 straipsnį, jeigu tai atitinka nepilnamečio interesus;
- d) taikyti 20 straipsnio 3 dalyje nurodytą procedūrą, kai nepilnamečio atstovas pagal nacionalinę teisę turi teisinę kvalifikaciją.

Nedarant poveikio 41 straipsniui, taikydamos 46 straipsnio 6 dalį nelydimiems nepilnamečiams, valstybės narės visais atvejais suteikia bent 46 straipsnio 7 dalyje numatytas garantijas.

26 straipsnis

Sulaikymas

1. Valstybės narės nesulaiko asmens tik dėl priežasties, kad jis yra prašytojas. Sulaikymo priežastys ir sąlygos bei garantijos, kuriomis gali naudotis sulaikyti prašytojai, turi atitikti Direktyvą 2013/33/ES.

2. Kai prašytojas yra sulaikomas, valstybės narės pagal Direktyvą 2013/33/ES užtikrina greito teismo sprendimo galimybę.

27 straipsnis

Procedūra atsiėmus prašymą

1. Jeigu valstybės narės numato galimybę tiesiogiai atsiimti prašymą pagal nacionalinę teisę, kai prašytojas tiesiogiai atsiima savo tarptautinės apsaugos prašymą, valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija priimtų sprendimą nutraukti nagrinėjimą arba atvesti prašymą.

2. Valstybės narės taip pat gali nuspręsti, kad sprendžiančioji institucija gali nuspręsti nutraukti nagrinėjimą, nepriėmusi sprendimo. Tuo atveju valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija įrašytų pastabą į prašytojo bylą.

28 straipsnis

Procedūra netiesiogiai atsiėmus prašymą arba jo atsisakius

1. Kai yra pagrįsta priežastis manyti, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė savo tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančioji institucija priimtų sprendimą nutraukti nagrinėjimą arba, jeigu tinkamai išnagrinėjusi prašymo esmę pagal Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnį ji mano, kad prašymas yra nepagrįstas, atvesti prašymą.

Valstybės narės gali daryti prielaidą, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė tarptautinės apsaugos prašymą arba jo atsisakė, visų pirma, kai nustatoma, kad:

- a) jis neatsakė į prašymus pateikti informaciją, būtiną jo prašymui pagal Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnį, arba neatvyko į asmeninį pokalbį, kaip numatyta šios direktyvos 14–17 straipsniuose, nebent per pagrįstą laiką prašytojas pateikia įrodymus, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių;

b) jis slapstosi arba išvyko be leidimo iš vietos, kurioje gyveno arba kurioje buvo laikomas, per pagrįstą laiką nesusisiekęs su kompetentinga institucija, arba jis per pagrįstą laiką neįvykdė pareigos apie save pranešti arba kitų pareigų susisiekti, nebent prašytojas pateikia įrodymus, kad taip atsitiko dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių.

Siekdamos įgyvendinti šias nuostatas, valstybės narės gali nustatyti terminus ar gaires.

2. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojui, kuris vėl apie save praneša kompetentingai institucijai po to, kai buvo priimtas sprendimas nutraukti nagrinėjimą, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, būtų suteikta teisė prašyti, kad jo byla būtų atnaujinta, arba pateikti naują prašymą, kuriam netaikoma 40 ir 41 straipsniuose nurodyta tvarka.

Valstybės narės gali numatyti bent devynių mėnesių terminą, po kurio prašytojo byla nebegalėtų būti atnaujinta arba naujas prašymas galėtų būti laikomas paskesniu prašymu, kuriam taikoma 40 ir 41 straipsniuose nurodyta tvarka. Valstybės narės gali nustatyti, kad prašytojo byla gali būti atnaujinta tik vieną kartą.

Valstybės narės užtikrina, kad toks asmuo nebūtų išsiųstas nesilaikant negražinimo principo.

Valstybės narės gali leisti sprendžiančiai institucijai atnaujinti nagrinėjimą nuo to etapo, kuriame jis buvo nutrauktas.

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Reglamentui (ES) Nr. 604/2013.

29 straipsnis

JTVPK vaidmuo

1. Valstybės narės leidžia JTVPK:

- turėti galimybę susitikti su prašytojais, įskaitant sulaikytuosius, esančius pasienyje ir tranzito zonoje;
- turėti galimybę susipažinti su informacija apie atskirų asmenų tarptautinės apsaugos prašymus, apie procedūros eigą ir apie priimtus sprendimus, su sąlyga, kad prašytojas su tuo sutinka;
- vykdant savo priežiūros pareigas pagal Ženevos konvencijos 35 straipsnį, pateikti savo nuomonę bet kokiai kompetentingai institucijai dėl atskirų asmenų tarptautinės apsaugos prašymų bet kuriame procedūros etape.

2. 1 dalis taip pat taikoma organizacijai, dirbančiai atitinkamos valstybės narės teritorijoje JTVPK vardu pagal susitarimą su ta valstybe narė.

30 straipsnis

Informacijos apie atskiras bylas rinkimas

Nagrinėdamos atskiras bylas, valstybės narės:

- neatskleidžia informacijos dėl atskirų tarptautinės apsaugos prašymų arba to, kad tokios apsaugos yra prašoma, įtariamam (-iems) persekiotojui (-ams) arba didelę žalą sukėlusiam (-iems) subjektui (-ams);
- nesiekia gauti informacijos iš tariamo (-ų) persekiotojo (-ų) arba didelę žalą sukėlusio (-ių) subjekto (-ų) pasinaudodamos tokiu būdu, kad toks (-ie) subjektas (-ai) būtų tiesiogiai informuotas (-i), kad atitinkamas prašytojas prašo apsaugos, o prašytojui ar jo išlaikomiems asmenims kiltų fizinio susidorojimo grėsmė, arba tokia grėsmė kiltų jo šeimos narių, tebegyvenančių jo kilmės šalyje, laisvei ir saugumui.

III SKYRIUS

PIRMOSIOS INSTANCIJOS PROCEDŪROS

I SKIRSNIS

31 straipsnis

Nagrinėjimo procedūra

- Valstybės narės svarsto tarptautinės apsaugos prašymus nagrinėjimo procedūros metu pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas.
- Valstybės narės, nedarydamos poveikio tinkamo ir išsamaus nagrinėjimo principui, užtikrina, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta kuo greičiau.
- Valstybės narės užtikrina, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta per šešis mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos.

Kai prašymui taikoma Reglamente (ES) Nr. 604/2013 nustatyta procedūra, šešių mėnesių terminas pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai pagal tą reglamentą nustatoma už prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė, prašytojas yra tos valstybės teritorijoje ir yra kompetentingos institucijos žinioje.

Valstybės narės gali pratęsti šioje dalyje nustatytą šešių mėnesių terminą ne ilgesniam nei dar devynių mėnesių laikotarpiui, kai:

- atvejis susijęs su sudėtingais faktiniais ir (arba) teisiniais klausimais;

- b) tarptautinės apsaugos vienu metu prašo daug trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės, todėl praktiškai labai sunku baigti procedūrą per šešių mėnesių terminą;
- c) uždelsiama akivaizdžiai dėl to, kad prašytojas nevykdo savo pareigų pagal 13 straipsnį.

Valstybės narės gali, kai tai tinkamai pagrįsta, viršyti šioje dalyje nustatytus terminus ne daugiau nei trimis mėnesiais, kai tai yra būtina siekiant užtikrinti tinkamą ir išsamų tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

4. Nedarant poveikio Direktyvos 2011/95/ES 13 ir 18 straipsniams, valstybės narės gali atidėti nagrinėjimo procedūros užbaigimą, kai nėra pagrįstos tikimybės, kad sprendžiančioji institucija priims sprendimą per 3 dalyje nustatytus terminus dėl to, kad kilmės šalyje susidariusi neapibrėžta padėtis, kuri, kaip tikėtina, yra laikina. Tokiu atveju valstybės narės:

- a) peržiūri padėtį toje kilmės šalyje bent kas šešis mėnesius;
- b) praneša atitinkamiems prašytojams per pagrįstą laikotarpį atidėjimo priežastis;
- c) praneša Komisijai per pagrįstą laikotarpį apie procedūrų atidėjimą tos kilmės šalies atžvilgiu.

5. Bet kuriuo atveju valstybės narės užbaigia nagrinėjimo procedūrą ne vėliau kaip per 21 mėnesį nuo prašymo pateikimo dienos.

6. Kai sprendimo negalima priimti per šešis mėnesius, valstybės narės užtikrina, kad atitinkamam prašytojui:

- a) būtų pranešta apie uždelimą ir
- b) jo prašymu būtų suteikta informacija apie uždelimo priežastis ir laikotarpį, per kurį tikimasi priimti sprendimą dėl jo prašymo.

7. Valstybės narės gali suteikti pirmenybę tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimui pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas visų pirma:

- a) kai tikėtina, kad prašymas yra visiškai pagrįstas;
- b) kai prašytojas yra pažeidžiamas, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/33/ES 22 straipsnyje, arba jam reikia specialių procesinių garantijų, visų pirma nelydimų nepilnamečių atveju.

8. Valstybės narės gali nustatyti, kad nagrinėjimo procedūra pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas gali būti paspartinta ir (arba) pagal 43 straipsnį vykdoma pasienyje arba tranzito zonose, jeigu:

- a) prašytojas, pateikdamas savo prašymą ir nurodydamas faktus, išskėlė tik tokius klausimus, kurie nėra svarbūs nagrinėjant, ar jis priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų remiantis Direktyva 2011/95/ES; arba
- b) prašytojas atvyko iš saugios kilmės šalies, kaip apibrėžta šioje direktyvoje; arba
- c) prašytojas suklaidino institucijas, pateikdamas klaidingą informaciją ar netikrus dokumentus arba nepateikdamas svarbios informacijos ar dokumentų apie savo tapatybę ir (arba) pilietybę, kurie galėjo neigiamai paveikti sprendimą; arba
- d) tikėtina, kad prašytojas iš nesąžiningų paskatų sunaikino ar išmetė tapatybės ar kelionės dokumentą, kuris būtų padėjęs nustatyti jo tapatybę arba pilietybę; arba
- e) prašytojas pateikė akivaizdžiai nenuoseklius ir prieštarigus, akivaizdžiai klaidingus ar neįtikimus nusiskundimus, kurie prieštarauja tinkamai patikrintai informacijai apie kilmės šalį, todėl jo reikalavimai tampa akivaizdžiai neįtikinami, kiek tai susiję su jo priskyrimu prie tarptautinės apsaugos gavėjų remiantis Direktyva 2011/95/ES; arba
- f) prašytojas pateikė paskesnę tarptautinės apsaugos prašymą, kuris nėra nepriimtinas pagal 40 straipsnio 5 dalį; arba
- g) prašytojas prašo apsaugos tik siekdamas atidėti arba sužlugdyti anksčiau priimto sprendimo arba sprendimo, kuris bus priimtas artimiausiu laiku, vykdymą, kuriuo remiantis jis būtų išsiųstas iš šalies; arba
- h) prašytojas neteisėtai atvyko į valstybės narės teritoriją arba neteisėtai joje išbuvo ilgesnį laiką ir be rimtos priežasties nepranešė apie save institucijoms arba neatidėliodamas nepaprastę tarptautinės apsaugos, esant tokioms jo atvykimo aplinkybėms; arba

- i) prašytojas atsisako vykdyti pareigą leisti paimti jo pirštų atspaudus pagal Europos 2013 m. birželio 26 d. Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 603/2013 dėl Eurodac sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo sukuriama valstybės narės, atsakingos už vienoje iš valstybių narių trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai), ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis⁽¹⁾; arba
- j) prašytojas dėl rimtų priežasčių gali būti laikomas keliančiu grėsmę valstybės narės nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai, arba jis pagal nacionalinės teisės aktus buvo prievarta išsiųstas dėl rimtų priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu arba viešąja tvarka.

9. Valstybės narės nustato terminus sprendimui priimti per pirmosios instancijos procedūrą pagal 8 dalį. Tie terminai turi būti pagrįsti.

Nedarant poveikio 3 – 5 dalims, valstybės narės gali viršyti tuos terminus, kai tai būtina, kad būtų užtikrintas tinkamas ir išsamus tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas.

32 straipsnis

Nepagrįsti prašymai

1. Nedarydamos poveikio 27 straipsniui, valstybės narės prašymą gali laikyti nepagrįstu tik tada, jeigu sprendžiančioji institucija nustato, kad prašytojas neatitinka tarptautinės apsaugos reikalavimų pagal Direktyvą 2011/95/ES.

2. Nepagrįstų prašymų atvejais, kai taikomos 31 straipsnio 8 dalyje išvardytos aplinkybės, valstybės narės gali taip pat laikyti prašymą akivaizdžiai nepagrįstu, jeigu taip apibrėžta nacionalinės teisės aktuose.

II SKIRSNIS

33 straipsnis

Nepriimtini prašymai

1. Be bylų, kuriose prašymas nenagrinėjamas pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, valstybės narės neprivalo nagrinėti, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES, kai vadovaujantis šiuo straipsniu prašymas laikomas nepriimtinu.

2. Valstybės narės gali laikyti tarptautinės apsaugos prašymą nepriimtinu, tik jeigu:

- tarptautinę apsaugą suteikė kita valstybė narė;
- pagal 35 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, yra laikoma prašytojo pirmąja prieglobsčio šalimi;
- pagal 38 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, laikoma prašytojui saugia trečiaja šalimi;
- prašymas yra paskesnis prašymas, kai neatsirado naujos informacijos arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES arba prašytojas jų nepateikė; arba
- prašytojo išlaikomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 2 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla būtų jo vardu pateikto prašymo dalimi, ir nėra faktų, susijusių su išlaikomo asmens padėtimi, dėl kurių būtų pateisinamas atskiras prašymas.

34 straipsnis

Specialiosios taisyklės, taikomos pokalbiui dėl priimtumo

1. Prieš tai, kai sprendžiančioji institucija nusprendžia dėl tarptautinės apsaugos prašymo priimtumo, valstybės narės leidžia prašytojams pateikti savo nuomonę dėl 33 straipsnyje nurodytų priežasčių taikymo jų konkrečioms aplinkybėms. Tuo tikslu valstybės narės surengia asmeninį pokalbį dėl prašymo priimtumo. Valstybės narės gali padaryti išimtį tik pagal 42 straipsnį paskesnio prašymo atveju.

Šia dalimi nedaromas poveikis šios direktyvos 4 straipsnio 2 dalies a punktui ir Reglamento (ES) Nr. 604/2013 5 straipsniui.

2. Valstybės narės gali numatyti, kad asmeninį pokalbį dėl tarptautinės apsaugos prašymo priimtumo rengia kitų institucijų nei sprendžiančiosios institucijos darbuotojai. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad tokiems darbuotojams būtų iš anksto suteiktas būtinas pagrindinis mokymas, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės, Sąjungos prieglobsčio *acquis* ir pokalbio rengimo metodikos srityse.

III SKIRSNIS

35 straipsnis

Pirmosios prieglobsčio šalies koncepcija

Šalis gali būti laikoma pirmąja prieglobsčio šalimi konkrečiam prašytojui, jeigu:

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1

a) jis yra pripažintas pabėgėliu toje šalyje ir vis dar galės naudotis tokia apsauga; arba

b) jis kitokiu būdu naudosis pakankama apsauga toje šalyje, įskaitant negrąžinimo principą,

jeigu jis bus pakartotinai priimtas į tą šalį.

Taikydamos pirmosios prieglobsčio šalies koncepciją konkrečioms prašytojo aplinkybėms, valstybės narės gali atsižvelgti į 38 straipsnio 1 dalį. Prašytojui leidžiama ginčyti pirmosios prieglobsčio šalies koncepcijos taikymą, atsižvelgiant į jo konkrečias aplinkybes.

36 straipsnis

Saugios kilmės šalies koncepcija

1. Trečioji šalis, pagal šią direktyvą priskirta prie saugių kilmės šalių, po atskiro prašymo nagrinėjimo gali būti laikoma saugia kilmės šalimi konkrečiam prašytojui, tik jeigu:

a) jis turi tos šalies pilietybę arba

b) jis yra asmuo be pilietybės ir anksčiau nuolat gyveno toje šalyje;

ir nepateikė rimtų priežasčių, kad šalis nebūtų laikoma saugia kilmės šalimi jo konkrečiomis aplinkybėmis ir dėl jo priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES.

2. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustato papildomas saugios kilmės šalies koncepcijos taikymo taisykles ir reikalavimus.

37 straipsnis

Nacionalinis trečiųjų šalių priskyrimas prie saugių kilmės šalių

1. Tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo tikslais valstybės narės gali palikti galioti arba priimti naujus teisės aktus, kuriais pagal I priedą būtų numatytas nacionalinis priskyrimas prie saugių kilmės šalių.

2. Valstybės narės reguliariai peržiūri padėtį trečiojoje šalyje, pagal šį straipsnį priskirtose prie saugių kilmės šalių.

3. Vertinimas, ar šalis yra saugi kilmės šalis, pagal šį straipsnį yra pagrįstas keletu informacijos šaltinių, įskaitant visų pirma kitų valstybių narių, EPPB, JTVPK, Europos Tarybos ir kitų atitinkamų tarptautinių organizacijų informaciją.

4. Valstybės narės praneša Komisijai, kurias šalis priskyrė prie saugių kilmės šalių pagal šį straipsnį.

38 straipsnis

Saugios trečiosios šalies koncepcija

1. Valstybės narės gali taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją tik jeigu kompetentingos institucijos yra įsitikinusios, kad atitinkamoje trečiojoje šalyje su tarptautinės apsaugos siekiančiu asmeniu bus elgiamasi pagal toliau išvardytus principus:

a) gyvybei ir laisvei negresia pavojus dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo prie tam tikros socialinės grupės ar politinių įsitikinimų;

b) nėra Direktyvoje 2011/95/ES apibrėžtos didelės žalos pavojaus;

c) pagal Ženevos konvenciją laikomasi negrąžinimo principo;

d) laikomasi draudimo išsiųsti iš šalies pažeidžiant teisę nepašalinti kankinimo ir žiauraus, nežmoniško ar žeminamo elgesio, kaip numatyta tarptautinėje teisėje, ir

e) yra galimybė kreiptis dėl pabėgėlio statuso ir, jeigu suteikiamas šis statusas – gauti apsaugą pagal Ženevos konvenciją.

2. Saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymui galioja nacionalinėje teisėje nustatytos taisyklės, įskaitant:

a) taisykles, kuriomis reikalaujama, kad tarp prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies būtų ryšys, kuriuo remdamasis tas asmuo turėtų svarių priežasčių vykti į tą šalį;

b) metodologines taisykles, kuriomis remdamosi kompetentingos institucijos įsitikintų, kad saugios trečiosios šalies koncepcija gali būti taikoma konkrečiai šaliai arba konkrečiam prašytojui. Tokią metodologiją sudaro atskirų atvejų nagrinėjimas, ar šalis yra saugi konkrečiam prašytojui, ir (arba) šalių, bendrai laikomų saugiomis, nacionalinis priskyrimas;

c) taisykles pagal tarptautinę teisę, leidžiančias atlikti atskirą nagrinėjimą, ar trečioji šalis yra saugi konkrečiam prašytojui, kurios bent leidžia prašytojui ginčyti saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymą remiantis tuo, kad trečioji šalis nėra saugi jo konkrečiomis aplinkybėmis. Prašytojui taip pat leidžiama ginčyti sąsajos tarp jo ir trečiosios šalies pagal a punktą buvimą.

3. Įgyvendindamos tik šiuo straipsniu pagrįstą sprendimą, valstybės narės:

a) atitinkamai informuoja prašytoją ir

b) išduoda jam dokumentą, kuriuo trečiosios šalies institucijos informuojamos tos šalies kalba, kad prašymas nebuvo iš esmės išnagrinėtas.

4. Kai trečioji šalis neleidžia prašytojui atvykti į savo teritoriją, valstybės narės užtikrina, kad prašytojas turėtų galimybę dalyvauti procedūroje pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas.

5. Valstybės narės periodiškai praneša Komisijai apie šalis, kurioms taiko šią koncepciją pagal šio straipsnio nuostatas.

39 straipsnis

Europos saugios trečiosios šalies koncepcija

1. Valstybės narės gali numatyti, kad tarptautinės apsaugos prašymo ir prašytojo saugumo jo konkrečiomis aplinkybėmis nagrinėjimas, kaip aprašyta II skyriuje, nevykdomas arba vykdomas iš dalies tais atvejais, kai kompetentinga institucija remdamasi faktais nusprendžia, kad prašytojas siekia atvykti arba neteisėtai atvyko į jos teritoriją iš saugios trečiosios šalies pagal 2 dalį.

2. Trečioji šalis gali būti laikoma saugia trečiąja šalimi taikant 1 dalį tik tuo atveju, jeigu:

a) ji yra ratifikavusi Ženevos konvenciją ir laikosi jos nuostatų be jokių geografinių apribojimų;

b) joje yra teisės aktais reglamentuojama prieglobsčio procedūra ir

c) ji yra ratifikavusi Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir laikosi jos nuostatų, įskaitant reikalavimus, susijusius su veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis.

3. Prašytojui leidžiama ginčyti Europos saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymą remiantis tuo pagrindu, kad jo konkrečiomis aplinkybėmis atitinkama trečioji šalis nėra saugi.

4. Atitinkamos valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose nustato 1 dalies nuostatų ir sprendimų pasekmių įgyvendinimo detales, remdamosi negražinimo principu, taip pat numato šio straipsnio taikymo išimtis dėl humanitarinių arba politinių priežasčių arba dėl viešosios tarptautinės teisės.

5. Įgyvendindamos tik šiuo straipsniu pagrįstą sprendimą, atitinkamos valstybės narės:

a) atitinkamai informuoja prašytoją ir

b) išduoda jam dokumentą, kuriuo trečiosios šalies institucijos informuojamos tos šalies kalba, kad prašymas nebuvo iš esmės išnagrinėtas.

6. Kai saugi trečioji šalis prašytojo pakartotinai nepriima, valstybės narės užtikrina, kad būtų suteikiama galimybė pradėti procedūrą pagal II dalyje aprašytus pagrindinius principus ir garantijas.

7. Valstybės narės periodiškai praneša Komisijai apie šalis, kurioms taiko šią koncepciją pagal šį straipsnį.

IV SKIRSNIS

40 straipsnis

Paskesnis prašymas

1. Kai asmuo, kuris paprašė tarptautinės apsaugos valstybėje narėje, pateikia papildomų nusiskundimų arba paskesnį prašymą toje pačioje valstybėje narėje, ta valstybė narė nagrinėja šiuos papildomus nusiskundimus arba su paskesniu prašymu susijusią informaciją, nagrinėdama ankstesnį prašymą ir nagrinėdama sprendimą, kuris apskųstas teismine arba administracine, tiek, kiek toks nagrinėjimas leidžia kompetentingoms institucijoms atsižvelgti į visą informaciją, kuria pagrįsti papildomi nusiskundimai arba paskesnis prašymas, ir ją svarstyti.

2. Siekiant priimti sprendimą dėl tarptautinės apsaugos prašymo priimtinumą pagal 33 straipsnio 2 dalies d punktą, paskesnis tarptautinės apsaugos prašymas visų pirma turi būti preliminariai išnagrinėjamas, siekiant nustatyti, ar dėl šio prašymo atsirado arba prašytojas pateikė naujos informacijos arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu dėl prašytojo priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES.

3. Jeigu po 2 dalyje nurodyto preliminarus nagrinėjimo padaroma išvada, kad atsirado naujos informacijos arba duomenų arba juos pateikė prašytojas ir dėl to labai padidėja tikimybė, kad prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES, prašymas toliau nagrinėjamas pagal II skyrių. Valstybės narės taip pat gali numatyti kitas priežastis, dėl kurių paskesnis prašymas nagrinėjamas toliau.

4. Valstybės narės gali numatyti, kad prašymas bus toliau nagrinėjamas, tik jeigu atitinkamas prašytojas ankstesnės procedūros metu ne dėl savo kaltės negalėjo pareikšti šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų aplinkybių, visų pirma pasinaudodamas savo teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal 46 straipsnį.

5. Kai paskesnis prašymas pagal šį straipsnį toliau nenagrinėjamas, jis pagal 33 straipsnio 2 dalies d punktą laikomas nepriimtinu.

6. Šiame straipsnyje nurodyta procedūra taip pat gali būti taikoma tuo atveju, kai:

a) išlaikomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 2 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla būtų jo vardu pateikto prašymo dalis, ir (arba)

b) santuokos nesudaręs nepilnametis pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 5 dalies c punktą jo vardu buvo pateiktas prašymas.

Tais atvejais 2 dalyje nurodytu preliminarium nagrinėjimu siekiama nustatyti, ar yra faktų, susijusių su išlaikomo asmens arba santuokos nesudariusio nepilnamečio padėtimi, kurie pateiktų atskirą prašymą.

7. Kai asmuo, kurio atžvilgiu turi būti įvykdytas sprendimas dėl perdavimo pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, pateikia papildomų nusiskundimų arba paskesnę prašymą perduodančioje valstybėje narėje, tuos nusiskundimus arba paskesnius prašymus nagrinėja atsakinga valstybė narė, kaip apibrėžta tame reglamente pagal šią direktyvą.

41 straipsnis

Teisės pasilikti išimtis paskesnių prašymų atveju

1. Valstybės narės teisei pasilikti teritorijoje gali taikyti išimtį, kai asmuo:

a) yra pateikęs pirmą paskesnę prašymą, kuris nėra toliau nagrinėtas pagal 40 straipsnio 5 dalį, tik siekdamas atidėti arba sužlugdyti anksčiau priimto sprendimo vykdymą, kuriuo remiantis jis būtų artimiausiu metu išsiųstas iš tos valstybės narės; arba

b) po galutinio sprendimo laikyti pirmą paskesnę prašymą nepriimtinu pagal 40 straipsnio 5 dalį arba po galutinio sprendimo atmesti tą prašymą kaip nepagrįstą, toje pačioje valstybėje narėje pateikia kitą paskesnę prašymą.

Valstybės narės gali tokią išimtį taikyti tik tuo atveju, kai sprendžiančioji institucija mano, kad dėl sprendimo dėl grąžinimo asmuo nebus tiesiogiai arba netiesiogiai grąžinamas pažeidžiant tos valstybės narės tarptautinius ir Sąjungos įsipareigojimus.

2. 1 dalyje nurodytais atvejais valstybės narės taip pat gali:

a) nukrypti pagal nacionalinę teisę nuo vykdant paspartintas procedūras paprastai taikomų terminų, kai nagrinėjimo procedūra yra paspartinta pagal 31 straipsnio 8 dalies g punktą;

b) nukrypti pagal nacionalinę teisę nuo vykdant priimtimumo procedūras, numatytas pagal 33 ir 34 straipsnius, paprastai taikomų terminų, ir (arba)

c) nukrypti nuo 46 straipsnio 8 dalies.

42 straipsnis

Procesinės taisyklės

1. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai, kurių prašymams taikomas preliminarus nagrinėjimas pagal 40 straipsnį, naudotųsi 12 straipsnio 1 dalyje numatytais garantijomis.

2. Valstybės narės nacionalinėje teisėje gali nustatyti taisykles dėl preliminarus nagrinėjimo pagal 40 straipsnį. Pagal tas taisykles, *inter alia*, galima:

a) įpareigoti atitinkamą prašytoją nurodyti faktus ir pagrįsti įrodymus, dėl kurių būtų pateisinama nauja procedūra;

b) leisti, kad preliminarus nagrinėjimas būtų atliktas remiantis tik raštu pateiktais dokumentais be asmeninio pokalbio, išskyrus 40 straipsnio 6 dalyje nurodytus atvejus.

Dėl tų taisyklių prašytojai nepraranda galimybės pradėti procedūrą iš naujo, taip pat tokia galimybė faktiškai nepanaikinama arba griežtai neapribojama.

3. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojui tinkamu būdu būtų pranešta apie preliminarus nagrinėjimo rezultatus ir tuo atveju, jeigu prašymas toliau nenagrinėjamas, nurodytos priežastys, kodėl taip yra ir apeliacijos arba sprendimo peržiūrėjimo galimybės.

V SKIRSNIS

43 straipsnis

Pasienio procedūros

1. Pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas valstybės narės gali numatyti procedūras, siekdamas priimti sprendimus valstybių narių pasienyje arba tranzito zonose dėl:

a) tokiose vietose pateikto prašymo priimtimumo pagal 33 straipsnį; ir (arba)

b) prašymo esmės vykdant procedūrą pagal 31 straipsnio 8 dalį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimas pagal 1 dalyje numatytas procedūras būtų priimtas per pagrįstą laikotarpį. Jeigu sprendimas nebuvo priimtas per keturias savaites, prašytojui turi būti leista atvykti į valstybės narės teritoriją, kad jo prašymas galėtų būtų nagrinėjamas pagal kitas šios direktyvos nuostatas.

3. Kai atvyksta didelė trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės grupė ir pateikia tarptautinės apsaugos prašymus pasienyje arba tranzito zonoje, ir dėl to 1 dalies nuostatų taikymas tampa praktiškai neįmanomas, tos procedūros gali taip pat būti taikomos tuo atveju ir iki to laiko, kol šie trečiosios šalies piliečiai arba asmenys be pilietybės yra normaliai apgyvendinti vietovėse, esančiose arti pasienio arba tranzito zonos.

IV SKYRIUS

TARPTAUTINĖS APSAUGOS PANAIKINIMO TVARKA

44 straipsnis

Tarptautinės apsaugos panaikinimas

Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos konkrečiam asmeniui panaikinimo nagrinėjimas gali būti pradėtas, kai atsiranda naujos informacijos arba duomenų, rodančių, kad yra priežasčių persvarstyti jo tarptautinės apsaugos pagrįstumą.

45 straipsnis

Procesinės taisyklės

1. Valstybės narės užtikrina, kad jeigu kompetentinga institucija svarsto, ar panaikinti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės tarptautinę apsaugą pagal Direktyvos 2011/95/ES 14 arba 19 straipsnius, atitinkamas asmuo naudotųsi šiomis garantijomis:

- a) jis turi būti informuotas raštu, kad kompetentinga institucija persvarsto jo priskyrimą prie tarptautinės apsaugos gavėjų, ir kokios yra tokio persvarstymo priežastys, ir
- b) jam turi būti suteikta galimybė asmeninio pokalbio metu pagal 12 straipsnio 1 dalies b punktą ir 14–17 straipsnius arba raštu pateiktame pareiškime nurodyti priežastis, kodėl jam neturėtų būti panaikinta tarptautinė apsauga.

2. Be to, valstybės narės užtikrina, kad pagal 1 dalyje nustatytą procedūrą:

- a) kompetentinga institucija galėtų gauti tikslią naujausią informaciją iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais iš

EPPB ir JTVPK, dėl bendros padėties, vyraujančios atitinkamų asmenų kilmės šalyse, ir

- b) kai informacija apie konkretų atvejį surenkama norint persvarstyti tarptautinę apsaugą, ji nebūtų gauta iš persekiotojo (-ų) arba didelę žalą sukėlusio (-ių) subjekto (-ų) tokiu būdu, kad toks (-ie) persekiotojas (-ai) arba didelę žalą sukėlęs (-ę) subjektas (-ai) būtų tiesiogiai informuotas (-i) apie tą faktą, kad tas asmuo yra tarptautinės apsaugos gavėjas, kurio statusas yra svarstomas, ir kad dėl to nekiltų fizinio susidorojimo su tuo asmeniu ar jo išlaikomais asmenimis grėsmė, arba grėsmė jo šeimos narių, tebegyvenančių kilmės šalyje, laisvei ir saugumui.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos sprendimas panaikinti tarptautinę apsaugą būtų pateiktas raštu. Faktinės ir teisinės priežastys nurodomos sprendime, o informacija, kaip apskūsti sprendimą, pateikiama raštu.

4. Kai kompetentinga institucija priima sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą, taip pat taikomi 20 straipsnis, 22 straipsnis, 23 straipsnio 1 dalis ir 29 straipsnis.

5. Nukrypdomos nuo šio straipsnio 1–4 dalių, valstybės narės gali nuspręsti, kad tarptautinė apsauga nustoja teisiškai galioti, kai tarptautinės apsaugos gavėjas nedviprasmiškai atsisakė savo pripažinimo būti tarptautinės apsaugos gavėju. Valstybė narė gali taip pat numatyti, kad tarptautinė apsauga nustoja teisiškai galioti, kai tarptautinės apsaugos gavėjas tapo tos valstybės narės piliečiu.

V SKYRIUS

APELIACINĖS PROCEDŪROS

46 straipsnis

Teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę

1. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kuria galėtų naudotis teisme, kad galėtų apskūsti:

- a) sprendimą, priimtą dėl tarptautinės apsaugos prašymo, įskaitant sprendimą:
 - i) laikyti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas ir (arba) papildomos apsaugos statusas;
 - ii) laikyti prašymą nepriimtiniu pagal 33 straipsnio 2 dalį;
 - iii) priimtą valstybės narės pasienyje arba tranzito zonoje, kaip aprašyta 43 straipsnio 1 dalyje;

- iv) nevykdyti nagrinėjimo pagal 39 straipsnį;
- b) atsisakymą atnaujinti prašymo nagrinėjimą po jo nutraukimo pagal 27 ir 28 straipsnius;
- c) sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą pagal 45 straipsnį.
2. Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, kuriuos sprendžiančioji institucija pripažįsta asmenimis, kuriems gali būti suteikta papildoma apsauga, turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal 1 dalį, kad galėtų apskūsti sprendimą laikyti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas.
- Nedarant poveikio 1 dalies c punktui, kai valstybės narės suteiktas papildomos apsaugos statusas suteikia tokias pačias teises ir naudą, kaip pabėgėlio statusas pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę, valstybė narė gali laikyti, kad apeliacija dėl sprendimo laikyti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas, yra nepriimtina dėl to, kad prašytojas nėra pakankamai suinteresuotas tolesniu nagrinėjimu.
3. Kad būtų laikomasi 1 dalies, valstybės narės užtikrina, jog taikant veiksmingą teisių gynimo priemonę būtų numatytas išsamus ir *ex nunc* faktinis ir teisinis tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimas, įskaitant, atitinkamais atvejais, nagrinėjimą pagal Direktyvą 2011/95/ES, bent vykdant apeliacines procedūras pirmosios instancijos teisme.
4. Valstybės narės numato pagrįstus terminus ir kitas reikalingas taisykles, kad prašytojas galėtų pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal 1 dalį. Dėl terminų tokia galimybė pasinaudoti neprarandama ar netampa pernelyg sudėtinga.
- Valstybės narės taip pat gali numatyti pagal 43 straipsnį priimtų sprendimų *ex officio* peržiūrą.
5. Nedaromas poveikio 6 daliai, valstybės narės leidžia prašytojams likti jų teritorijoje, kol baigiasi laikotarpis, per kurį jie gali pasinaudoti teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę, ir, kai tokia teise per tą laikotarpį buvo pasinaudota - kol laukiama priemonės rezultato.
6. Kai sprendimas:
- a) laikyti prašymą akivaizdžiai nepagrįstu pagal 32 straipsnio 2 dalį arba nepagrįstu išnagrinėjus pagal 31 straipsnio 8 dalį, išskyrus atvejus, kai šie sprendimai pagrįsti 31 straipsnio 8 dalies h punkte nurodytomis aplinkybėmis;
- b) prašymą laikyti nepriimtinu pagal 33 straipsnio 2 dalies a, b arba d punktą;
- c) atsisakyti dar kartą pradėti nagrinėti prašytojo bylą po to, kai ji buvo nutraukta pagal 28 straipsnį; arba
- d) nenagrinėti arba išsamiai nenagrinėti prašymo pagal 39 straipsnį,
- atitinkamo prašytojo prašymu arba *ex officio* teismas turi įgaliojimus priimti sprendimą, ar prašytojas gali likti valstybės narės teritorijoje, jeigu tokiu sprendimu panaikinama prašytojo teisė likti valstybėje narėje ir kai nacionalinėje teisėje nenumatyta teisė likti valstybėje narėje, kol laukiama teisių gynimo priemonės rezultato.
7. 6 dalis taikoma 43 straipsnyje nurodytoms procedūroms tik tuo atveju, jeigu:
- a) prašytojui suteikiamas reikiamas vertimas žodžiu, teisinė pagalba ir bent viena savaitė prašymui parengti ir pateikti teismui argumentus, pagrindžiančius jo teisę likti teritorijoje, kol laukiama teisės gynimo priemonės rezultato; ir
- b) 6 dalyje nurodyto prašymo nagrinėjimo atžvilgiu neigiamą sprendžiančiosios institucijos sprendimą teismas nagrinėja faktiniu ir teisiniu požiūriu.
- Jeigu a ir b punktuose nurodytos sąlygos neįvykdytos, taikoma 5 dalis.
8. Valstybės narės leidžia prašytojui likti teritorijoje, kol laukiama 6 ir 7 dalyse nurodytos procedūros siekiant priimti sprendimą, ar prašytojas gali likti teritorijoje, rezultato.
9. 5, 6 ir 7 dalimis nedaromas poveikis Reglamento (ES) Nr. 604/2013 26 straipsniui.
10. Valstybės narės gali nustatyti terminus teismui nagrinėti sprendžiančiosios institucijos sprendimą pagal 1 dalį.
11. Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose taip pat gali nustatyti sąlygas, pagal kurias būtų daroma prielaida, kad prašytojas netiesiogiai atsiėmė arba atsisakė teisių gynimo priemonės pagal 1 dalį, bei taisykles dėl procedūros, kurios reikia laikytis.

VI SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

47 straipsnis

Viešųjų institucijų galimybė apskųsti

Ši direktyva neturi įtakos viešųjų institucijų galimybei apskųsti administracinius ir (arba) teismo sprendimus, kaip numatyta nacionalinės teisės aktuose.

48 straipsnis

Konfidencialumas

Valstybės narės užtikrina, kad šią direktyvą įgyvendinančios institucijos laikytųsi konfidencialumo principo, kaip apibrėžta nacionalinės teisės aktuose, dėl bet kokios vykstant darbui gautos informacijos.

49 straipsnis

Bendradarbiavimas

Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinį kontaktinį asmenį ir praneša jo adresą Komisijai. Komisija perduoda tą informaciją kitoms valstybėms narėms.

Bendradarbiaudamos su Komisija valstybės narės imasi visų priemonių, būtinų tiesioginiam bendradarbiavimui užmegzti ir kompetentingų institucijų keitimuisi informacija užtikrinti.

Kai taikomos 6 straipsnio 5 dalyje, 14 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir 31 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytos priemonės, kai nebelieka priešasčių taikyti tas išimtinės priemonės, valstybės narės nedelsdamos ir bent kartą per metus apie tai informuoja Komisiją. Kai įmanoma, ta informacija apima duomenis, kokią procentinę visų per tą laikotarpį nagrinėtų prašymų dalį sudaro prašymai, dėl kurių buvo taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos.

50 straipsnis

Ataskaita

Ne vėliau kaip 2017 m. liepos 20 d. Komisija praneša Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip valstybės narės taiko šią direktyvą, ir pateikia pasiūlymus dėl reikalingų pakeitimų. Valstybės narės išsiunčia Komisijai visą informaciją, reikalingą savo ataskaitai parengti. Pateikusi ataskaitą, Komisija bent kartą per penkerius metus praneša Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip valstybės narės taiko šią direktyvą.

Pateikdama pirmą ataskaitą, Komisija taip pat visų pirma informuoja apie 17 straipsnio taikymą ir įvairias priemones, naudotas teikiant ataskaitas dėl asmeninių pokalbių.

51 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 1–30 straipsnių, 31 straipsnio 1, 2 ir 6–9 dalių, 32–46 straipsnių, 49 ir 50 straipsnių bei I priedo būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2015 m. liepos 20 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 31 straipsnio 3–5 dalių būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2018 m. liepos 20 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

3. Valstybės narės, priimdamos 1 ir 2 dalyse nurodytas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato valstybės narės.

4. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę.

52 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Valstybės narės taiko 51 straipsnio 1 dalyje nurodytus įstatymus ir kitus teisės aktus tarptautinės apsaugos prašymams, pateiktiems po 2015 m. liepos 20 d., ir tarptautinės apsaugos panaikinimo procedūroms, pradėtoms po 2015 m. liepos 20 d. arba anksčiau. Anksčiau nei 2015 m. liepos 20 d. pateikti prašymai ir iki tos dienos pradėtos pabėgėlio statuso panaikinimo procedūros reglamentuojamos įstatymais ir kitais teisės aktais, priimtais pagal Direktyvą 2005/85/EB.

Po 2018 m. liepos 20 d. arba anksčiau pateiktiems tarptautinės apsaugos prašymams valstybės narės taiko 51 straipsnio 2 dalyje nurodytus įstatymus ir kitus teisės aktus. Anksčiau nei tą dieną pateikti prašymai reglamentuojami įstatymais ir kitais teisės aktais pagal Direktyvą 2005/85/EB.

53 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2005/85/EB panaikinama valstybėse narėse, kurioms ši direktyva privaloma, nuo 2015 m. liepos 21 d. nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvos, nurodytos II priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminu.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal III priede pateiktą atitikties lentelę.

54 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

47 ir 48 straipsniai taikomi nuo 2015 m. liepos 21 d.

55 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2013 m. birželio 26 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
A. SHATTER

I PRIEDAS

Priskyrimas prie saugių kilmės šalių, taikant 37 straipsnio 1 dalį

Šalis laikoma saugia kilmės šalimi, kai, atsižvelgiant į teisinę padėtį, teisės aktų taikymą demokratinėje sistemoje ir bendras politines aplinkybes, gali būti įrodyta, kad joje iš esmės ir sistemingai nevykdomi persekiojimai, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/95/ES9 straipsnyje, nėra kankinimo arba žiauraus ar žeminamo elgesio ar baudimo atvejų; ir nėra nesirenkamojo smurto, galinčio kilti tarptautinio arba vidaus ginkluoto konflikto padėties metu, grėsmės.

Atliekant šį vertinimą, turi būti atsižvelgta, *inter alia*, į tai, kokio masto apsauga nuo persekiojimo ar netinkamo elgesio užtikrinama:

- a) taikant atitinkamus šalies įstatymus ir teisės aktus ir kokiu būdu jie taikomi;
- b) laikantis Europos konvencijoje dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos ir (arba) Tarptautiniame civilinių ir politinių teisių pakte ir (arba) Jungtinių Tautų Konvencijoje prieš kankinimą įtvirtintų teisių ir laisvių, visų pirma tų teisių, nuo kurių negalima nukrypti pagal minėtos Europos konvencijos 15 straipsnio 2 dalį;
- c) pagal Ženevos konvenciją laikantis negražinimo principo;
- d) numatant veiksmingų teisių gynimo priemonių, taikytinų kovojant su tais teisių ir laisvių pažeidimais, sistema.

II PRIEDAS

A DALIS

Panaikinta direktyva

(nurodyta 53 straipsnyje)

Tarybos direktyva 2005/85/EB

(OL L 326, 2005 12 13, p. 13)

B DALIS

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas

(nurodytas 51 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai
2005/85/EB	Pirmas terminas: 2007 m. gruodžio 1 d. Antras terminas: 2008 m. gruodžio 1 d.

III PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio a–c punktai	2 straipsnio a–c punktai
—	2 straipsnio d punktas
2 straipsnio d–f punktai	2 straipsnio e–g punktai
—	2 straipsnio h ir i punktai
2 straipsnio g punktas	2 straipsnio j punktas
—	2 straipsnio k ir l punktai
2 straipsnio h–k punktai	2 straipsnio m–p punktai
—	2 straipsnio q punktas
3 straipsnio 1 ir 2 dalys	3 straipsnio 1 ir 2 dalys
3 straipsnio 3 dalis	—
3 straipsnio 4 dalis	3 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	4 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
4 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	—
4 straipsnio 2 dalies a punktas	4 straipsnio 2 dalies a punktas
4 straipsnio 2 dalies b–d punktai	—
4 straipsnio 2 dalies e punktas	4 straipsnio 2 dalies b punktas
4 straipsnio 2 dalies f punktas	—
—	4 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 3 dalis	4 straipsnio 4 dalis
—	4 straipsnio 5 dalis
5 straipsnis	5 straipsnis
6 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
—	6 straipsnio 2–4 dalys
6 straipsnio 2 ir 3 dalys	7 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	7 straipsnio 3 dalis
—	7 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 4 dalis	7 straipsnio 5 dalis
6 straipsnio 5 dalis	—
—	8 straipsnis
7 straipsnio 1 ir 2 dalys	9 straipsnio 1 ir 2 dalys

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
—	9 straipsnio 3 dalis
8 straipsnio 1 dalis	10 straipsnio 1 dalis
—	10 straipsnio 2 dalis
8 straipsnio 2 dalies a–c punktai	10 straipsnio 3 dalies a–c punktai
—	10 straipsnio 3 dalies d punktas
8 straipsnio 3 ir 4 dalys	10 straipsnio 4 ir 5 dalys
9 straipsnio 1 dalis	11 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	11 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
9 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	—
9 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa	11 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
9 straipsnio 3 dalis	11 straipsnio 3 dalis
10 straipsnio 1 dalies a–c punktai	12 straipsnio 1 dalies a–c punktai
—	12 straipsnio 1 dalies d punktas
10 straipsnio 1 dalies d ir e punktai	12 straipsnio 1 dalies e ir f punktai
10 straipsnio 2 dalis	12 straipsnio 2 dalis
11 straipsnis	13 straipsnis
12 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	14 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
12 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	—
—	14 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos
12 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa	14 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa
12 straipsnio 2 dalies a punktas	14 straipsnio 2 dalies a punktas
12 straipsnio 2 dalies b punktas	—
12 straipsnio 2 dalies c punktas	—
12 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa	14 straipsnio 2 dalies b punktas
12 straipsnio 3 dalies antra pastraipa	14 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
12 straipsnio 4–6 dalys	14 straipsnio 3–5 dalys
13 straipsnio 1 ir 2 dalys	15 straipsnio 1 ir 2 dalys
13 straipsnio 3 dalies a punktas	15 straipsnio 3 dalies a punktas
—	15 straipsnio 3 dalies b punktas
13 straipsnio 3 dalies b punktas	15 straipsnio 3 dalies c punktas
—	15 straipsnio 3 dalies d punktas
—	15 straipsnio 3 dalies e punktas
13 straipsnio 4 dalis	15 straipsnio 4 dalis

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
13 straipsnio 5 dalis	—
—	16 straipsnis
14 straipsnis	—
—	17 straipsnis
—	18 straipsnis
—	19 straipsnis
15 straipsnio 1 dalis	22 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 2 dalis	20 straipsnio 1 dalis
—	20 straipsnio 2–4 dalys
—	21 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 3 dalies a punktas	—
15 straipsnio 3 dalies b ir c punktai	21 straipsnio 2 dalies a ir b punktai
15 straipsnio 3 dalies d punktas	—
15 straipsnio 3 dalies antra pastraipa	—
15 straipsnio 4–6 dalys	21 straipsnio 3–5 dalys
—	22 straipsnio 2 dalis
16 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	23 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
16 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirmas sakinys	23 straipsnio 1 dalies antros pastraipos įžanginiai žodžiai
—	23 straipsnio 1 dalies a punktas
16 straipsnio 1 dalies antros pastraipos antras sakinys	23 straipsnio 1 dalies b punktas
16 straipsnio 2 dalies pirmas sakinys	23 straipsnio 2 dalis
16 straipsnio 2 dalies antras sakinys	—
—	23 straipsnio 3 dalis
16 straipsnio 3 dalis	23 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa
16 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa	—
16 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos	23 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos
—	24 straipsnis
17 straipsnio 1 dalis	25 straipsnio 1 dalis
17 straipsnio 2 dalies a punktas	25 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 2 dalies b ir c punktai	—
17 straipsnio 3 dalis	—
17 straipsnio 4 dalis	25 straipsnio 3 dalis
—	25 straipsnio 4 dalis
17 straipsnio 5 dalis	25 straipsnio 5 dalis

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
—	25 straipsnio 6 dalis
17 straipsnio 6 dalis	25 straipsnio 7 dalis
18 straipsnis	26 straipsnis
19 straipsnis	27 straipsnis
20 straipsnio 1 ir 2 dalys	28 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	28 straipsnio 3 dalis
21 straipsnis	29 straipsnis
22 straipsnis	30 straipsnis
23 straipsnio 1 dalis	31 straipsnio 1 dalis
23 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	31 straipsnio 2 dalis
—	31 straipsnio 3 dalis
—	31 straipsnio 4 ir 5 dalys
23 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	31 straipsnio 6 dalis
23 straipsnio 3 dalis	—
—	31 straipsnio 7 dalis
23 straipsnio 4 dalies a punktas	31 straipsnio 8 dalies a punktas
23 straipsnio 4 dalies b punktas	—
23 straipsnio 4 dalies c punkto i papunktis	31 straipsnio 8 dalies b punktas
23 straipsnio 4 dalies c punkto ii papunktis	—
23 straipsnio 4 dalies d punktas	31 straipsnio 8 dalies c punktas
23 straipsnio 4 dalies e punktas	—
23 straipsnio 4 dalies f punktas	31 straipsnio 8 dalies d punktas
23 straipsnio 4 dalies g punktas	31 straipsnio 8 dalies e punktas
—	31 straipsnio 8 dalies f punktas
23 straipsnio 4 dalies h ir i punktai	—
23 straipsnio 4 dalies j punktas	31 straipsnio 8 dalies g punktas
—	31 straipsnio 8 dalies h ir i punktai
23 straipsnio 4 dalies k ir l punktai	—
23 straipsnio 4 dalies m punktas	31 straipsnio 8 dalies j punktas
23 straipsnio 4 dalies n ir o punktai	—
—	31 straipsnio 9 dalis
24 straipsnis	—
25 straipsnis	33 straipsnis
25 straipsnio 1 dalis	33 straipsnio 1 dalis

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
25 straipsnio 2 dalies a–c punktai	33 straipsnio 2 dalies a–c punktai
25 straipsnio 2 dalies d ir e punktai	—
25 straipsnio 2 dalies f ir g punktai	33 straipsnio 2 dalies d ir e punktai
—	34 straipsnis
26 straipsnis	35 straipsnis
27 straipsnio 1 dalies a punktas	38 straipsnio 1 dalies a punktas
—	38 straipsnio 1 dalies b punktas
27 straipsnio 1 dalies b–d punktai	38 straipsnio 1 dalies c–e punktai
27 straipsnio 2–5 dalys	38 straipsnio 2–5 dalys
28 straipsnis	32 straipsnis
29 straipsnis	—
30 straipsnio 1 dalis	37 straipsnio 1 dalis
30 straipsnio 2–4 dalys	—
—	37 straipsnio 2 dalis
30 straipsnio 5 ir 6 dalys	37 straipsnio 3 ir 4 dalys
31 straipsnio 1 dalis	36 straipsnio 1 dalis
31 straipsnio 2 dalis	—
31 straipsnio 3 dalis	36 straipsnio 2 dalis
32 straipsnio 1 dalis	40 straipsnio 1 dalis
32 straipsnio 2 dalis	—
32 straipsnio 3 dalis	40 straipsnio 2 dalis
32 straipsnio 4 dalis	40 straipsnio 3 dalies pirmas sakinys
32 straipsnio 5 dalis	40 straipsnio 3 dalies antras sakinys
32 straipsnio 6 dalis	40 straipsnio 4 dalis
—	40 straipsnio 5 dalis
32 straipsnio 7 dalies pirma pastraipa	40 straipsnio 6 dalies a punktas
—	40 straipsnio 6 dalies b punktas
32 straipsnio 7 dalies antra pastraipa	40 straipsnio 6 dalies antra pastraipa
—	40 straipsnio 7 dalis
—	41 straipsnis
33 straipsnis	—
34 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a punktas	42 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a punktas
34 straipsnio 2 dalies b punktas	—
34 straipsnio 2 dalies c punktas	42 straipsnio 2 dalies b punktas

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
34 straipsnio 3 dalies a punktas	42 straipsnio 3 dalis
34 straipsnio 3 dalies b punktas	—
35 straipsnio 1 dalis	43 straipsnio 1 dalies a punktas
—	43 straipsnio 1 dalies b punktas
35 straipsnio 2 dalis ir 3 dalies a–f punktai	—
35 straipsnio 4 dalis	43 straipsnio 2 dalis
35 straipsnio 5 dalis	43 straipsnio 3 dalis
36 straipsnio 1 dalis–2 dalies c punktas	39 straipsnio 1 dalis–2 dalies c punktas
36 straipsnio 2 dalies d punktas	—
36 straipsnio 3 dalis	—
—	39 straipsnio 3 dalis
36 straipsnio 4–6 dalys	39 straipsnio 4–6 dalys
—	39 straipsnio 7 dalis
36 straipsnio 7 dalis	—
37 straipsnis	44 straipsnis
38 straipsnis	45 straipsnis
—	46 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis
39 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiai	46 straipsnio 1 dalies a punkto ii ir iii papunkčiai
39 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktis	—
39 straipsnio 1 dalies b punktas	46 straipsnio 1 dalies b punktas
39 straipsnio 1 dalies c ir d punktai	—
39 straipsnio 1 dalies e punktas	46 straipsnio 1 dalies c punktas
—	46 straipsnio 2 ir 3 dalys
39 straipsnio 2 dalis	46 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa
—	46 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos
39 straipsnio 3 dalis	—
—	46 straipsnio 5–9 dalys
39 straipsnio 4 dalis	46 straipsnio 10 dalis
39 straipsnio 5 dalis	—
39 straipsnio 6 dalis	41 straipsnio 11 dalis
40 straipsnis	47 straipsnis
41 straipsnis	48 straipsnis
—	49 straipsnis
42 straipsnis	50 straipsnis

Direktyva 2005/85/EB	Ši direktyva
43 straipsnio pirma pastraipa	51 straipsnio 1 dalis
—	51 straipsnio 2 dalis
43 straipsnio antra ir trečia pastraipos	51 straipsnio 3 ir 4 dalys
44 straipsnis	52 straipsnio pirma pastraipa
—	52 straipsnio antra pastraipa
—	53 straipsnis
45 straipsnis	54 straipsnis
46 straipsnis	55 straipsnis
I priedas	—
II priedas	I priedas
III priedas	—
—	II priedas
—	III priedas